

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล

โดย

พลตรี วรพจน์ เริ้วเสถียร
ผู้ทรงคุณวุฒิ กองบัญชาการกองทัพไทย
กระทรวงกลาโหม

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรไทย รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล
ลักษณะวิชา สังคมวิทยา

ผู้วิจัย พลตรี วรพจน์ เจริญเสถียร **หลักสูตร** วปอ.รุ่นที่ ๕๙

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. ศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย ๒. ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล ๓. ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน จำนวน ๑๐๐ นาย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๑๐ นาย โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีการกำหนดนโยบาย ให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนพัฒนาและปรับปรุงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพลในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของกำลังพลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า ด้านการประหยัดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ๓. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล พบว่า กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีกิจกรรมสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ที่ร่วมกัน คือ โครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ. และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

คำนำ

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกหนึ่งที่กองบัญชาการกองทัพไทยใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นหลักที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางเน้นการพัฒนาที่สมดุล กองบัญชาการกองทัพไทยได้ให้ความสำคัญและได้กำหนดเป็นนโยบายอย่างต่อเนื่อง สำหรับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ได้ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น หน่วยงานของกองบัญชาการกองทัพไทยได้มีการดำเนินการในหลายรูปแบบ หลายกิจกรรมตามบริบทของหน่วยงาน

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการจุดประกายให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นและทุกหน่วยงานให้ความสนใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลมากขึ้น รวมทั้งนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนากองทัพและบุคลากรต่อไป

พลตรี

(วรพจน์ เกล้าเสถียร)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิด การพัฒนาคุณภาพชีวิต	6
แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6
ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้	16
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
กรอบแนวคิดของการวิจัย	31
สรุป	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกำลังพล	39
ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย	43
ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย	50
ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพไทย	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสาร กองบัญชาการทหารกองทัพไทย	60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุป	65
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	83
ผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	84
ผนวก ข แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก	89
ประวัติย่อผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4-1	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	39
4-2	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	39
4-3	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุราชการ ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	40
4-4	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามชั้นยศในปัจจุบันของ กำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	40
4-5	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามสถานภาพปัจจุบัน ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	41
4-6	แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามประสบการณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	41
4-7	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	42
4-8	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณภาพชีวิตรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	43
4-9	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี ของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	44
4-10	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านบ้านอยู่อาศัย ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	45
4-11	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านฝึกฝน การพัฒนาตนของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	46
4-12	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านรายได้ก้าวหน้า ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	47
4-13	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านปลูกฝัง ค่านิยมไทยของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-14	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านร่วมใจพัฒนา ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	49
4-15	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประยุกต์ ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	50
4-16	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการลดรายจ่ายของกำลังพล กองพันปฏิบัติการ สงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	51
4-17	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเพิ่มรายได้ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการ สงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	52
4-18	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัดของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์กรมการสื่อสารทหาร	53
4-19	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการเรียนรู้ของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์กรมการสื่อสารทหาร	54
4-20	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืนของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	55
4-21	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการเอื้ออารีต่อกันของกำลังพล กองพันปฏิบัติการ สงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร	56

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

- 2-1 แสดงหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2-2 กรอบแนวคิดของการวิจัย
- 3-1 แผนผังสรุปกระบวนการดำเนินการวิจัย เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล : เซึ่งปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 4-1 แผนภูมิแสดงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันต้องเผชิญทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาภายนอก และไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนจากกระแสโลกาภิวัตน์ สังคมไทยอ่อนแอลงจากกระแสบริโภคนิยม เกิดความย่อหย่อนทางคุณธรรมและจริยธรรม การไม่คำนึงถึงคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) จึงยังคงอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

ด้วยเหตุนี้การจะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และกระทำจนเกิดผลสำเร็จนั้นบุคคลต้องมีความรู้และสร้างความเข้าใจให้เกิดในทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีแนวทางในการดำเนินชีวิตดังนี้ คือ ยึดความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอกเพียงพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัว จะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”

ดังนั้น แนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ 3 อย่างคือ พอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยมีความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญในทางปฏิบัติการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของกำลังพลดีขึ้นและปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มนุษย์มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษามีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง มีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและจริยธรรม

เมื่อเป็นดังนี้ การพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานให้มีความก้าวหน้าเจริญงอกงาม สิ่งสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล อันจะส่งเสริมให้มีกำลังแรงใจ และร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะส่งผลดีต่อหน่วยงาน ต่อกองทัพและ ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกองทัพไทยและกองบัญชาการกองทัพไทย พ.ศ. 2559-2562 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือ ประชาชน มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตโดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา ประเทศโดยน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาคุณภาพชีวิตมาเป็นแนวทาง ปฏิบัติ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนของกำลังพลและครอบครัว รวมทั้งชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง หน่วยทหารเพื่อปลูกฝังให้กำลังพลและครอบครัวยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต

กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย ได้นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและ การปฏิบัติงานของกำลังพล มีนโยบายส่งเสริมให้กำลังพลนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและการทำงานโดยกำลังพลต้องรู้จักการแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งได้รับ การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้รอบรู้อย่างยิ่งขึ้น เพื่อนำความรู้มา ประกอบการทำงานและแก้ไข ปรับปรุงการทำงานได้อย่างรอบคอบบนพื้นฐานความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเคร่งครัดในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องสามารถติดตาม ประเมินผล และตรวจติดตามความก้าวหน้าของงานได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

กำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย มีภารกิจหลักในการปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ทั้งเชิงรุก และเชิงรับให้เป็นไปตาม นโยบายและแผนของกองบัญชาการกองทัพไทย ประกอบด้วย 5 กองร้อย ได้แก่ กองร้อยบังคับการ กองร้อยสนับสนุน และกองร้อยปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ที่ 1-3 มีกำลังพล นายทหารสัญญา บัตร จำนวน 30 นาย นายทหารประทวน 157 นาย การปฏิบัติของกำลังพลมีทั้งการปฏิบัติงาน ประจำที่ตั้งหน่วย การสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ การไปราชการต่างจังหวัด การฝึกภาคสนามและ การปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย วิธีการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่พึ่งพาระบบสวัสดิการ ทหาร และระบบการกู้ยืมในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ระบบธนาคารตลอดจนเงินกู้ยืมระบบ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันกำลังพลที่ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม มีค่านิยมด้านวัตถุนิยมในครอบครัว ขาดการวางแผนด้านการเงิน ทำให้เสียคุณภาพในการดำเนินชีวิต ในบางรายส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และสร้างปัญหาด้านอื่นๆเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพ ชีวิต จากเหตุที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลในด้านต่างๆว่ามีการดำเนินการอย่างไร จึงสามารถน้อม นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน ที่ปฏิบัติงานประจำ ในหน่วยที่ตั้งกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 187 นาย

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหารโดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 127 นาย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) จำนวน 10 นาย โดยเป็นผู้บังคับบัญชาที่กำกับนโยบายหรือผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ช่วงเวลาในการดำเนินการวิจัย ม.ค. – พ.ค.60

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) คือ

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในหน่วย ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วย การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการลดค่าใช้จ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การเอื้ออารีต่อกัน และคุณภาพชีวิตของกำลังพลในด้านสุขภาพดี มีบ้านอยู่อาศัย ฝึกฝนการพัฒนาตนรายได้ก้าวหน้าปลูกฝังค่านิยมไทยร่วมใจพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบง่าย เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร จำนวน 172 นาย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (in- depth interview guideline) แนวคำถามอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาเชิงปริมาณมาพัฒนาเป็นแนวคำถามที่ครอบคลุมถึงแนวทางความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการปฏิบัติที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนและการสร้างกิจกรรมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) จำนวน 10 นาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

2. ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการน้อมนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตข้าราชการทหาร

3. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปเป็นต้นแบบในการวางแผนกำหนดนโยบายเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ข้าราชการทหารและครอบครัว เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

คำจำกัดความ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง	ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไข คุณธรรม
การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง	การนำองค์ประกอบและเงื่อนไขของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตของกำลังพลประกอบด้วย การลดค่าใช้จ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และความเอื้ออาทรต่อกัน
คุณภาพชีวิต	หมายถึง	การดำรงชีวิตที่ทำให้บุคคลเกิดความสุขทั้งร่างกาย และจิตใจ เนื่องจากการได้รับการตอบสนอง ความต้องการอย่างเพียงพอและเหมาะสม ประกอบด้วย มีสุขภาพดี มีบ้านอยู่อาศัย ผักใฝ่การพัฒนาตน รายได้ก้าวหน้า ปลุกฝังค่านิยมไทย ร่วมใจพัฒนา
กำลังพล	หมายถึง	ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน ที่ปฏิบัติราชการในกองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ แนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดของการวิจัย
6. สรุป

แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy) เป็นหนึ่งในแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิต ยึดหลักความพอเหมาะ พอดี มีเหตุผลและความไม่ประมาท ซึ่งทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เองอย่างต่อเนื่องยาวนาน ดำรงชีวิตเป็นแบบอย่างได้อย่างสมบูรณ์แบบและได้พระราชทานพระราชดำริให้คนไทยนำไปปฏิบัติตั้งแต่ปี 2517 ดังพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ความตอนหนึ่งว่า (กรมการพัฒนารัฐบาล, 2551 : 26)

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและการใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับขั้นต่อหากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกฐานะเศรษฐกิจขั้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วยก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยะประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในเวลานี้”

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้ทรงชี้ให้เห็นถึงแนวการพัฒนาประเทศไทย โดยเริ่มจากการวางรากฐานของประเทศ คือ การพัฒนาให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความมั่นคง ให้พอมีพอกิน สามารถพึ่งพาตนเองได้เสียก่อน แล้วจึงพัฒนาไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็งในระดับสูงต่อไป ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังตัวอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี โดยเรียกแนวคิด หลักการ การพัฒนาตามแนวทางดังกล่าวว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : ฐ) โดยในปี พ.ศ.2542

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 – 2549) ได้ประกาศให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการการพัฒนาประเทศ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551 : 23)

2. ความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ได้มีผู้ให้ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้หลายความหมาย ดังนี้ สุขสมรรถ กันตะบุตร (2553 : 81-83) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี

สุเมธ ตันติเวชกุล (2542 : 249-250) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง (relative self sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องรื้อร่อน ไม่ต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตัวเองให้เสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวัง แต่จะทุ่มเทความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป

สรรเสริญ วงศ์ช่อม (2544 : 5-6) กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเข้มแข็งและมีความสมดุล และสามารถนำไปใช้ได้กับในทุกระดับของสังคม โดยสามารถนำไปใช้ได้ ดังนี้

1. ระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว ด้วยการใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้เกิดความสุขและความพอใจในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถอยู่อย่างพอเพียงได้ในทุกสถานการณ์

2. ระดับชุมชน ต้องอาศัยความพอเพียงในระดับครอบครัวเป็นพื้นฐาน และสมาชิกนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาขยายผลในทางปฏิบัติไปสู่ระดับชุมชน มีการรวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยอาศัยภูมิปัญญาและความสามารถที่มีอยู่เป็นพื้นฐานประกอบการดำเนินชีวิต มีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน มีการรวมกลุ่มและสร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกัน จนนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่พอเพียงของชุมชนโดยรวม

3. ระดับรัฐหรือระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของชุมชนหลาย ๆ แห่งที่มีความพอเพียงมาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และร่วมมือกันสร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชน ด้วยหลักแบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันจนเกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียง สามารถวางนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาให้สังคมเจริญก้าวหน้าได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

ประเวศ วะสี (2542 : 4-7) ได้สรุปความหมายและลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่า ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค แต่เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง ให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาคนยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิรูป และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจพอเพียงที่ดีจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นมาจากฐานทางวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง

7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่วูบวาบ เตี้ยจนเตี้ย รวยแบบกะทันหัน เตี้ยวตงงาน ไม่มีกินไม่มีใช้ ซึ่งจิตใจมนุษย์คงทนไม่ไหว จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง ฆ่าตัวตาย ตีดยา เสพติด แต่เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคง จะทำให้สุขภาพดี

จากความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ พึ่งพาตัวเองได้ มีชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน เน้นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเข้มแข็ง มีความสมดุล สามารถนำไปใช้ได้ในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ระดับชุมชน ระดับรัฐหรือระดับประเทศ เพื่อให้เกิดความเจริญ ความก้าวหน้า และมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546 : 36-45) ได้วิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีการจำแนกวิเคราะห์ (parsing) ได้สรุปว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ ที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากรอบทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ โดยจำแนกออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ได้แก่ 1. กรอบแนวคิด 2. คุณลักษณะ 3. ค่านิยม 4. เงื่อนไข และ 5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กรอบแนวคิด (framework) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เมื่อ พ.ศ.2540 และเมื่อภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำให้เราใช้เป็นแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นจากวิกฤต โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต การปฏิบัติและการพัฒนาเพื่อให้สามารถอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ตลอดเวลาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (timeless)

คุณลักษณะ (characteristics) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งสามารถจำแนกคุณลักษณะของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย

2. เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับรัฐ

3. ยึดแนวคิดทางสายกลาง (middle path) หมายถึง การกระทำที่พอประมาณ บนพื้นฐานของความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะนำมาใช้กับการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ ไม่ใช้การปิดประเทศอย่างสิ้นเชิง และไม่ใช้การเปิดเสรีอย่างเต็มที่โดยไม่มีการเตรียมความพร้อมของคนและสังคม ไม่ใช้การอยู่อย่างโดดเดี่ยว (independence) หรือพึ่งพิงภายนอกทั้งหมด (dependence) แต่เน้นความคิดและการกระทำพึ่งตนเองเป็นหลัก (self-reliance) ก่อนที่จะไปพึ่งคนอื่น

4. คำนิยาม (working definition)

ความพอเพียง (sufficiency) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการที่มีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ ความพอเพียงจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะพร้อมๆ กัน 3 ประการ คือ

4.1 ความพอประมาณ (moderation) หมายถึง ความพอดี ไม่มากเกินไปและไม่น้อยจนเกินไป เช่น การผลิตและบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ พอกับความต้องการของร่างกาย ดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพสุจริต ไม่กอบโกยไว้เฉพาะตนจนทำให้ผู้อื่นเกิดความขาดแคลน ไม่สมดุจรู้จักประมาณตนในการแสวงหา

4.2 ความมีเหตุผล (reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอประมาณ เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบทั้งต่อตนเองสังคมส่วนรวม ด้วยความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์วางแผน ประสานงานและดำเนินการอย่างมีระบบรอบคอบ

4.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (self-immunity) หมายถึง การรู้เท่าทันตนเอง รู้เท่าทันเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและหาทางป้องกันรับมือได้ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายในแสดงความสามารถในการพึ่งตนเอง มีวินัยในตนเอง ช่วยให้พื้นตัวได้ง่ายในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง

เงื่อนไข (condition of sufficiency actions) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตและปฏิบัติ นอกจากจะยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแล้ว ยังจะต้องตั้งมั่นอยู่ในเงื่อนไขอีก ๒ ประการ คือ ความรู้และคุณธรรมโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ เนื่องจากการกระทำของกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ สามารถก่อให้เกิดผลกระทบในสังคมในวงกว้างได้

เงื่อนไขความรู้ (set of knowledge) ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนั้นจะต้องมีความรอบคอบ คือ สามารถที่จะนำความรู้ตามหลักวิชาการต่าง ๆ มาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กัน ประกอบการวางแผนก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ และจะต้องมีความระมัดระวัง คือ ความมีสติในการนำไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การนำความรู้และความรอบคอบไปใช้ จะต้องอาศัยความระมัดระวังให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง คือ รู้ตนเองอยู่เสมอว่ากำลังทำอะไร

เงื่อนไขคุณธรรม (ethical qualifications) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านจิตใจ/ปัญญา คือ จะต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต กล่าวคือ มีความรู้คู่คุณธรรม ไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. ด้านการกระทำ หรือ แนวทางการดำเนินชีวิต โดยเน้นความอดทน ความเพียรสติปัญญา และความรอบคอบ มีความสามัคคีช่วยเหลือผู้อื่น

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ จะทำให้เกิดทั้งวิถีการพัฒนา และผลของการพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ความพอเพียงเป็นทั้งวิถีการที่คำนึงถึงความสมดุล ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และนำไปสู่ผลของการกระทำที่ก่อให้เกิดความสมดุลในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและความรู้ ในขณะที่เดียวกันก็นำไปสู่ผลการพัฒนาที่เกิดความยั่งยืน หรือดำรงอยู่อย่าง ต่อเนื่องของทุนในด้านต่าง ๆ ทั้งทุนเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ภูมิปัญญา และทุนทางสิ่งแวดล้อม

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐบาลได้เห็นถึงความสำคัญ และคำนึงถึงคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการที่จะทำให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตต่าง ๆ จึงนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ, 2540) ได้กล่าวถึง หลักการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า การทรงงานของพระองค์เป็นการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัว และสามารถปฏิบัติได้จริง โดยทรงยึดหลักการในการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดเวลาการครองราชย์กว่า 70 ปี สรุปได้ดังนี้

ประการแรก : การพัฒนาต้องเอา “คน” เป็นตัวตั้ง และยึดหลัก “ผลประโยชน์ ของประชาชน” และ “การมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน” โดยการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริทุกโครงการ ทรงยึดหลักประชาชนทุกคนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการ และคนส่วนใหญ่ต้องเสียสละดูแลช่วยเหลือคนส่วนน้อย ยึดหลักค้ำค้ำมากกว่าค้ำทุน หรือ “ขาดทุน คือ กำไร” คือ การให้และการเสียสละ อันมีผลเป็นกำไร คือ “ความอยู่ดีมีสุข” ของประชาชน และต้องให้ ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในโครงการ ตั้งแต่ขั้นตอน “การทำประชาพิจารณ์” ก่อนเริ่มโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจเลือกหาทางออกของตนเอง แล้วจึงให้ผู้ นำ ท้องถิ่นและข้าราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันต่อไป

ประการที่สอง : ยึดหลัก “ภูมิสังคม” ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นโดยการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ จะต้องมีการบูรณาการการศึกษาและวางแผนที่สอดคล้อง กับภูมิสังคมหรือลักษณะภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ คือ สภาพธรรมชาติแวดล้อมรอบๆ ตัวคน และ ต้องอยู่บนพื้นฐานเดิมของสังคม หรือภูมิประเทศทางสังคมวิทยา ที่คำนึงถึงการดำเนินวิถีชีวิตของ “คน” ในสังคมหนึ่ง ๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ และศาสนา ประเพณี เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมในสังคมนั้น ๆ ทรงให้ความสำคัญต่อการใช้หลักวิชาในการ “ศึกษาข้อมูล อย่างเป็นระบบ” และ “พัฒนาคน” โดยสร้างความรู้ความเข้าใจ ในสภาพภูมิสังคมของคนในพื้นที่ นั้น ๆ ว่ามีปัญหาเช่นไร และมีความต้องการอะไร ทั้งนี้ก็เพื่อนำมาวางแผนและการดำเนินโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สามารถแก้ปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มากที่สุด

แผนภาพที่ 2-1 : แสดงหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2551

ประการที่สาม : การพัฒนาเริ่มต้นจาก “การพึ่งพาตนเอง” ให้ได้ก่อน โดยรู้จักประมาณตนและดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และ “ทำตามลำดับขั้น” ต้องสร้างพื้นฐานความเป็นอยู่ของประชาชนและครอบครัวให้พอมือ พอกิน พอใช้ก่อน โดยวิธีที่ประหยัดและถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อพัฒนาตนเองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระแล้ว จึงค่อยพัฒนาขึ้นมาเป็นการแลกเปลี่ยน การรวมกลุ่มช่วยเหลือพึ่งพากันและร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง เมื่อสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้ว จึงพัฒนาเครือข่ายเชื่อมสู่สังคมภายนอก เพื่อความเจริญก้าวหน้าในลำดับต่อไป ดังที่ทรงใช้คำว่า “ระเบิดจากข้างใน”

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544 : 7-8) เป็นแผนที่ได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังนี้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้กรอบทิศทางการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวตน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดี ให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : ๘) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้าง “ภูมิคุ้มกันให้แก่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” โดยการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และวิถีการพัฒนาอยู่บนพื้นฐานของ “ดุลยภาพเชิงพลวัต” ที่เชื่อมโยงทุกมิติอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง รวมทั้งความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ขณะเดียวกันมีดุลยภาพการพัฒนาระหว่างภายในคือ “ความเข้มแข็ง

ในการพึ่งพาตนเองบนฐานรากของสังคม และความสมดุลในประโยชน์ของทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ และสังคมอย่างเป็นธรรม” กับภายนอกคือ “ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสร้าง พันธมิตรการพัฒนาในโลกาภิวัตน์” โดยให้ความสำคัญกับการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและ ความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติทั้ง “ทุนสังคม” “ทุนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม” และ “ทุนเศรษฐกิจ” มาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้าง ให้แข็งแกร่งเป็นเสมือนเสาเข็มหลักในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและสมดุล ควบคู่ไปกับการ เสริมสร้างระบบและวัฒนธรรม ธรรมภิบาลและประชาธิปไตยในทุกภาคส่วนและทุกระดับ โดยใช้ ความรอบรู้คุณธรรม และความเพียร ในกระบวนการพัฒนาที่อยู่บนหลักความพอประมาณ ความมี เหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวนี้ จะเป็น ภูมิคุ้มกันประเทศให้สามารถปรับตัวพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากความผันผวน ของกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี อันจะ นำไปสู่ “ความอยู่ดีมีสุข” ของคนไทยทั้งชาติ เป็น “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” และประเทศไทย สามารถ “ดำรงอยู่” ในประชาคมโลกได้อย่างมีเอกราชและอธิปไตยที่มั่นคง มีศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิ สงบสุข และสันติกับโลกในที่สุด

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) (สำนักงาน คณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544-2549) ได้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เพื่อวางยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเตรียมคน ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกัน เพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาเสริมสร้างศักยภาพของคน ไทยในทุกมิติ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจ ที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าความเป็นไทยมีโอกาสและสามารถเรียนรู้ ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็ง และเอื้อ ต่อการพัฒนาคน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง และสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คน ในชุมชน และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ

7. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 197)

1. ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่าง รอบคอบ มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป
2. ด้านจิตใจ มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตใจที่สำนึกดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็ง ให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างชาญฉลาด และรอบรอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน

5. ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2550 : 12-17) ได้กล่าวถึง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว โดยเริ่มจากการเสริมสร้างให้มีการเรียนรู้วิชาการ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศน์อย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการประพฤติดีมิชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูลแบ่งปัน มีสติยั้งคิดพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผล พอเหมาะ พอประมาณกับสภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้ จนสามารถทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเองได้และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด

2. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน ชุมชนพอเพียงประกอบด้วยบุคคลและครอบครัวต่าง ๆ ที่เฝ้าหาความก้าวหน้า บนพื้นฐานของปรัชญาของความพอเพียง คือมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบการดำเนินชีวิต จนสามารถพึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ ภูมิสังคมของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชนอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยสติปัญญา ความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต อดกลั้นต่อการกระทบกระทั่ง ขยันหมั่นเพียร และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกชุมชน จนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนที่สมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถพัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่าง ๆ

3. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ แผนการบริหารจัดการประเทศส่งเสริมให้บุคคล/ชุมชนต่าง ๆ มีวิถีปฏิบัติ มีความร่วมมือ และการพัฒนาในสาขาต่างๆ ตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และดำเนินการตามแผนดังกล่าวอย่างรอบคอบเป็นขั้นตอน เริ่มจากการวางรากฐานของประเทศที่มีความพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ด้วย มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อแบ่งปัน และใช้สติปัญญาในการตัดสินใจและดำเนินชีวิต พร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ จากหลากหลายภูมิสังคม หลากหลายอาชีพ หลากหลายความคิด ประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจและรู้ความเป็นจริงระหว่างกันของคนในประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสอดคล้องสมดุลกับสภาพความเป็นจริงของคนในประเทศ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นลำดับ ๆ ต่อไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ถือว่ามีความเป็นสากล คือ ปราศจากข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ และอัตวิสัย ที่แตกต่างกันของมนุษย์เป้าหมายของทฤษฎีความรู้ คือ การค้นหาความรู้จะต้องเป็นสิ่งที่มีความลักษณะของปรากฏการณ์หนึ่งได้เหมือนกัน ความรู้จะต้องเป็นสิ่งที่จริงยิ่งกว่าเป็นเพียงรับรู้หรือความเชื่อของแต่ละคนหรือความเคยชินของแต่ละคน หากแต่เป็นสิ่งที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องว่าเป็นจริง ฉะนั้น องค์ความรู้จะประกอบขึ้นด้วยความคิดหรือข้อความที่ปกป้องคุณลักษณะอย่างไร โดยที่แนวคิดนั้นได้รับการพิสูจน์โดยวิธีการที่เชื่อถือได้อย่างหนึ่งว่าเป็นแนวคิดที่ถูกต้อง ดังนั้น องค์ความรู้จึงเป็นแนวคิดที่ถูกต้อง การยืนยันความถูกต้องอยู่เสมอ แนวคิดที่ได้รับการยืนยันความถูกต้องจะคงอยู่เป็นองค์ความรู้ต่อไปหรือเป็นความรู้ที่เชื่อถือได้มากหรือน้อยตามความหนักแน่นของหลักฐานที่สนับสนุนแนวคิด ส่วนแนวคิดที่ขาดหลักฐานยืนยันความถูกต้องจะถูกทำลายโดยปริยาย

การศึกษาแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ พบว่า ความรู้ความเข้าใจมีผลทำให้ทัศนคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายไว้เป็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

อนันต์ ศรีโสภณ (2535 : 14) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง ความจำที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และให้ความหมายของความเข้าใจว่า หมายถึง ความเข้าใจในความหมายของสิ่งนั้น ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) ความจำที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะ
 - 1.2 ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำต่าง ๆ
 - 1.3 ความรู้เกี่ยวกับกับจริงต่าง ๆ ได้แก่ เวลา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งกำเนิด ฯลฯ
2. ความรู้เกี่ยวกับวิถีและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะ
 - 2.1 ความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่าง ๆ
 - 2.2 ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและการจัดลำดับ
 - 2.3 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - 2.4 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมความคิดและโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 - 2.5 ความรู้เกี่ยวกับกฎและการใช้กฎการบรรยายคุณค่าหรือพยากรณ์ หรือตีความหมายของสิ่งที่เราสังเกตเห็น
 - 2.6 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง
3. ความเข้าใจ (Comprehension) การเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น
 - 3.1 การแปลความ (การแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่งโดยรักษาความหมายไว้อย่างถูกต้อง)
 - 3.2 การตีความหมาย (การอธิบายหรือเรียบเรียงเนื้อหาอันเสียใหม่ให้ไกลไปกว่าเดิม)
 - 3.3 การขยายความ (การขยายความของความหมายที่มีอยู่ให้ไปไกลกว่าเดิม)

3.4 การนำไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าว การนำความรู้ไปใช้นี้กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การแก้ปัญหาที่ตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ อันจะเห็นว่าความเข้าใจในหลักทฤษฎี วิธีการต่าง ๆ จะถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) การแยกเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อย ๆ

4.1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบต่าง ๆ

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น

4.3 การวิเคราะห์หลักหรือวิธีการรวบรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) การรวบรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

5.1 การกระทำที่เป็นสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย

5.2 การกระทำที่เกี่ยวกับแผนงานหรือข้อเสนอตามวิธีการต่าง ๆ

5.3 การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่าง ๆ อาทิ การที่ส่วนประกอบเหล่านั้นรวมกันได้โดยอาศัยความสัมพันธ์อะไรที่สำคัญ

6. การประเมินผล (Evaluation) การตัดสินคุณค่าในสิ่งที่กำหนดความมุ่งหมายได้โดยการใช้เกณฑ์ที่แน่นอน

6.1 การตัดสินใจ โดยอาศัยเหตุการณ์ภายในสิ่งนั้นเป็นเกณฑ์

6.2 การตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอกมาพิจารณา

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความทรงจำในเรื่องราว ข้อเท็จจริง รายละเอียดต่าง ๆ ความสามารถนำความรู้ที่เก็บรวบรวมมาดัดแปลง อธิบายเปรียบเทียบในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ความรู้ความเข้าใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันโดยตรงและรวมถึงการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ตามขั้นตอนทักษะทางสมอง 6 ขั้นตอน คือ 1. ความรู้ 2. ความเข้าใจ 3. การนำไปใช้ 4. การวิเคราะห์ 5. การสังเคราะห์ 6. การประเมินผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคลต่อเรื่องนั้น ๆ เพราะความมีสติและเหตุผลเป็นเรื่องของการใช้เหตุผลในการจำแนกและแยกแยะความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่อง ผลได้ ผลเสีย ของเรื่องนั้นๆ ในขณะที่บลูม (Bloom, 1971 อ้างอิงใน พรทิพย์ สุขวัฒนาพร, 2548 : 15) กล่าวว่า ความรู้ คือ ความสามารถทางพุทธิปัญญาซึ่งแบ่งได้หลายระดับ ดังนั้นการวัดความรู้จึงควรวัดความสามารถทุกระดับ เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้จะต้องอาศัยแบบทดสอบสัมฤทธิ์ (achievement test) ซึ่งเป็นการวัดความสามารถทางสติปัญญาและทักษะต่าง ๆ ตลอดจนสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ในอดีต ยกเว้นการวัดทางด้านร่างกาย การวัดความรู้ใช้เครื่องมือแตกต่างกันตามความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ (Knowledge) ความรู้ความจำ หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นหลักเบื้องต้นของพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งนอกจากความจำแล้วยังมีการระลึกได้ (Recall) อีกด้วยแต่ไม่จำเป็นต้องตีความหมายในเรื่องนั้น ๆ

2. พฤติกรรมด้านความเข้าใจ (Comprehension) ความเข้าใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถจับใจความสำคัญเรื่องต่าง ๆ ได้ ทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม

3. พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถนำเอาสิ่งที่ประสบการณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์หรือไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4. พฤติกรรมด้านการวิเคราะห์ (Analysis) การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นส่วนประกอบย่อยหรือเป็นการหาความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการหรือทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุของเรื่องราวต่าง ๆ ได้

5. พฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำเรื่องราวต่าง ๆ หรือส่วนประกอบย่อย ๆ มาผูกสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน โดยมีการดัดแปลงริเริ่ม สร้างสรรค์ ทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. พฤติกรรมด้านการประเมินค่า (Evaluation) การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยหรือการตีราคาอย่างมีหลักเกณฑ์เป็นการตัดสินใจว่าสิ่งใดดีไม่ดียังไง โดยใช้หลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้นอกจากนั้น ดรอร์สัน (Dawson, 1992) ได้ให้คำนิยามค่านิยมทางวัตถุว่าเป็นกลุ่มความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของการครอบครองวัตถุสิ่งของที่มีต่อชีวิตของบุคคลและเสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีจากการรวบรวมข้อมูล คุณสมบัติของผู้มีค่านิยมทางวัตถุในกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคว่า ค่านิยมทางวัตถุประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. มีศูนย์กลางของชีวิตอยู่ที่การได้ครอบครองวัตถุสิ่งของ (acquisition centrality) ผู้นิยมวัตถุมองการครอบครองวัตถุสิ่งของต่าง ๆ และการได้เป็นเป้าหมายหรือจุดหมายเพียงจุดเดียว ที่บุคคลดำเนินการตามกำหนดแนวทางและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของบุคคล 2. การได้ครอบครองวัตถุสิ่งของเป็นหนทางสู่ความสุข (acquisition as the pursuit of happiness) ผู้นิยมวัตถุมองการเป็นเจ้าของสิ่งต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อความพึงพอใจและความรู้สึกที่ดี (well-being) ไปในทิศทางเดียวกับการให้ความหมายของวัตถุนิยมข้างต้น บุคคลที่นิยมวัตถุจึงหาความสุขให้แก่ตนเองโดยการไขว่คว้าวัตถุสิ่งของมาครอบครอง 3. การตัดสินใจสำเร็จในชีวิตจากการครอบครองวัตถุสิ่งของ (possession-success) ผู้นิยมวัตถุมักจะตัดสินใจสำเร็จในชีวิตทั้งของตนเองและของผู้อื่นด้วยจำนวนและคุณภาพของวัตถุสิ่งของที่สะสมไว้ในครอบครองพิจารณาความมั่งมีทางวัตถุเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จค่านิยมทางวัตถุสิ่งของนี้จึงไม่ได้เกิดเพียงเหตุที่วัตถุสามารถแสดงถึงภาพลักษณ์อันเป็นที่ปรารถนาของบุคคลเท่านั้น แต่ในฐานะผู้หนึ่งซึ่งชีวิตสมบูรณ์แบบตามจินตนาการอีกด้วย ผู้นิยมวัตถุจึงพิจารณาตนเองว่าประสบความสำเร็จด้วยเกณฑ์ที่ตนสามารถครอบครองวัตถุสิ่งของที่แสดงถึงภาพลักษณ์ที่ตนปรารถนาขณะที่ รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ (2546 : 193) กล่าวถึงที่มาของวัฒนธรรมการบริโภค ภาคการผลิต สามารถขายสินค้าและบริการที่ผลิตได้ การผลิตย่อมขยายตัวและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจย่อมเกิดขึ้น ดอกเบี้ยเงินฝากลดลงอย่างต่อเนื่องที่อัตราเงินกู้สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีพฤติกรรมใช้จ่ายเกินตัว ขณะที่กลุ่มทุนยักษ์ใหญ่ภายในประเทศอาศัยการโฆษณาเป็นกลไกในการหลอหลอมรสนิยมของผู้บริโภคและจัดระบบการขายสินค้าผ่อนส่ง เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายในการบริโภค ในประการสำคัญกระบวนการสากลानุวัตรของวัฒนธรรมแองโกลแซกซันก็ดี กระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้เป็นสินค้า (commodification) ก็ดี ล้วนส่งเสริมการเติบโตของลัทธิบริโภคนิยมทั้งสิ้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความทรงจำในพฤติกรรม เรื่องราว ประสบการณ์ ข้อเท็จจริง รายละเอียดต่าง ๆ และความสามารถเก็บรวบรวมนำมาดัดแปลง อธิบาย เปรียบเทียบได้อย่างมีเหตุผล เมื่อมีความรู้ความเข้าใจก็จะเกิดพฤติกรรมความสามารถ ทักษะการนำไปใช้แก้ปัญหาด้วยการวิเคราะห์และแยกความสัมพันธ์ของส่วนประกอบของปัญหา เพื่อทำความเข้าใจว่าส่วนประกอบเหล่านั้นรวมกันได้โดยอาศัยความสัมพันธ์อะไร จึงพิจารณาตัดสินด้วยควมมีสติและเหตุผลในการจำแนกความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่องผลได้ผลเสีย

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิตแนวคิดที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ได้กลายเป็นแนวคิดเชิงสากลและเห็นว่าคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการคุณภาพชีวิต (quality of life) มีผู้ให้คำนิยามความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ในหลายมิติ ดังนี้

ชาร์มา (Shama, 1988 : 20) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต คือ ความพึงพอใจอันเกิดมาจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางจิตใจและสังคม ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของสังคมในการตอบสนองความต้องการ

เกษม จันทรแก้ว (2540 : 28-29) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตในแง่ของสิ่งแวดล้อมนั้น หมายถึง การศึกษาความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางการศึกษา อนามัย และเศรษฐกิจ ตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ เชื้อชาติ วัฒนธรรม และวิธีการเลี้ยงดู โดยที่คุณภาพชีวิตนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ บุคคลอยู่ในที่ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ย่อมจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บุคคลที่อยู่ในที่ขาดแคลนทรัพยากรสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลอีกด้วย พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2549 อ้างถึงใน ระพีพรธม คำหอม, 2540 : 37) ได้จำแนกคุณภาพชีวิต โดยเน้นที่การใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

1. คุณภาพชีวิตระดับพื้นฐาน คือ ระดับที่ภูมิมักัดละ มีดังนี้

1.1 สุขภาพดี มีพลานามัย และมีปัจจัยเครื่องรักษาส่งเสริมสุขภาพ

1.2 พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ เช่น มีอาชีพ มีความประหยัด ขยันสุจริต มีเงินใช้

และใช้เงินเป็น

1.3 ผู้ผลิตและบริโภคเป็น

1.4 มีอาหารที่มีคุณค่า มีกินและกินเป็น

1.5 มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสม ไม่แออัด สะอาด สะดวก และสบายต่อ

การดำเนินชีวิตการทำงานและการดำเนิน

1.6 มีครอบครัวซึ่งมีกำลังพอบำรุงเลี้ยงได้ อยู่กันด้วยความสุข ทั้งอบอุ่นและร่มเย็น อยู่ร่วมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบ เอื้อเฟื้อ มีน้ำใจเกื้อการุณย์ ผูกมิตร และชวนช่วยทำ กิจที่เป็นประโยชน์

1.7 มีเวลาว่างเป็นของตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการเสนอ ความริ่รรมย์บันเทิงที่ไร้โทษ ชื่นชมซาบซึ้งในสุนทรีย์ และในการที่จะพัฒนาตนยิ่งขึ้นไปในด้านต่าง ๆ

2. คุณภาพชีวิตระดับพัฒนาการ หรือ ระดับสัมปรายิภัตตะ

2.1 มีการศึกษา รู้เข้าใจ เท่าทันเหตุการณ์ มีประสบการณ์ที่เป็นฐานของการดำเนินชีวิต และตัดสินใจอย่างฉลาด

2.2 มีวิจารณ์ญาณ พิจารณาเหตุปัจจัย รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา มีกุศโลบายที่จะแก้ไขทุกอย่างได้

2.3 มีจิตใจที่พัฒนา กอปรด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เชื่อมั่นในการทำความดี ประพฤติดีงาม สุจริตทั้งกาย วาจา ใจ มั่นใจในคุณค่าของชีวิตตน

2.4 สุขภาพจิตดี มีความมั่นคงทางจิตใจ มีเจตคติดีงาม จิตใจปลอดโปร่ง เบิกบาน ผ่องใส เป็นสุข มองโลกและชีวิตตามความเป็นจริงคุณภาพชีวิตระดับเอื้อโอกาส หรือ ระดับอุภอตตะ

2.5 มีความปลอดภัยทั้งกายใจ เช่น ปราศจากโจรผู้ร้าย ละอบายมุข

2.6 อยู่ในสังคมที่มีสวัสดิการและบริการดี อำนวยสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และไม่ตรีสงเคราะห์

2.7 อยู่ในสังคมที่อำนวยโอกาสในการทำงานที่ตนถนัด โอกาสในการเรียนรู้และเข้าถึงวิทยาการต่าง ๆ โอกาสในการมีส่วนร่วมในสังคม ในชุมชน ในทางการเมือง และโอกาสในการได้รับความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

2.8 อยู่ในสังคมที่มีระเบียบ มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายที่เป็นธรรม และเอื้อต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม

2.9 มีธรรมชาติแวดล้อมที่เกื้อกูล รื่นรมย์ สวยงาม ฝนน้ำ อากาศบริสุทธิ์ ไร้มลพิษ อนุชาติ พวงสำลี และคนอื่น ๆ (2541 : 81) ได้กล่าวว่า คนที่มีคุณภาพชีวิตนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ดำเนินชีวิตในทางชอบธรรม มีความพอใจในความเป็นอยู่ของตัวเอง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543 : 57) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นภาระ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมสังคม ตลอดจนแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้มาอย่างถูกต้อง ภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่ คุณภาพชีวิตแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐาน

2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ ร่าเริง แจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเอง ครอบครัว และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิต

3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 253) ให้ความหมาย “คุณภาพ” หมายถึง ลักษณะดี ลักษณะประจำตัวบุคคล หรือสิ่งของนั้นๆ และ “ชีวิต” หมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้น “คุณภาพชีวิต” จึงหมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล

สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ และคณะ (2548 : 58) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ปกติ มีความพึงพอใจในองค์ประกอบต่าง ๆ ของการดำรงชีวิต เช่น ครอบครัว การทำงาน สุขภาพ รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้

จากความหมายของคุณภาพชีวิตที่กล่าวมา สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และมีความพึงพอใจในชีวิต ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ ในการดำเนินชีวิตของบุคคล ภายใต้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และค่านิยมที่สังคมยอมรับ

1. องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

การที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบ และแต่ละองค์ประกอบนั้น ก็มีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันไปตามทัศนคติของแต่ละบุคคล หรือแต่ละสังคม คุณภาพชีวิตเป็นแนวคิดที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ซึ่งได้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลาย โดยมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

จาร์ส ต้วงสุวรรณ (2545 : 150-151) ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 7 ลักษณะ ดังนี้ ทำให้ร่างกายแข็งแรง รู้จักการออกกำลังกาย นอนพักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำ และรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ หลีกเลี่ยงสารคาเฟอีน นิโคติน แอลกอฮอล์ หรือ ยาต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อภูมิคุ้มกัน และการทำหน้าที่ของร่างกายตามปกติ เรียนรู้วิธีการพักผ่อน การควบคุมความเครียด โดยการเล่นกีฬา หรือ หางานอดิเรกทำในยามว่าง เรียนรู้ในการทำสมาธิ โยคะ การหายใจ เพื่อนำไปสู่ความสงบ และการพักผ่อนที่แท้จริงขจัดอารมณ์เสียออกไป เนื่องจากความโกรธ ความเศร้า ความหมัดหวัง ความสิ้นหวังจะไปกระตุ้นสารที่เป็นอันตรายต่อระบบภูมิคุ้มกันในร่างกาย จำต้องหาทางขจัดความรู้สึกที่ไม่ดีออกไปโดยเร็วสร้างจินตนาการในสิ่งที่ต้องการและมีความฝันทุกวัน ความคิดที่ดีจะส่งผลต่อประสพการณ์และการกระทำ จงคิดในแง่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต หาเวลาอยู่คนเดียวในแต่ละวัน มีความรื่นรมย์ในความสงบ เพราะสิ่งทั้งหลายจะมีคุณค่าเพียงเล็กน้อย หากไม่สามารถแสวงหาความสุขได้จากภายใน และมีความสมดุลกลมกลืนในสิ่งต่าง ๆ ได้ทำชีวิตให้ง่ายขึ้น ไม่จำเป็นต้องรีบเร่ง หรือผลักดันตนเองอย่างมากเหมือน คนอื่น ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นเหยื่อสภาพแวดล้อมเสมอไป ทำทุกอย่างให้ช้าลง มีอารมณ์ขัน ขจัดอารมณ์ไม่ดีออกไป และหัวเราะอย่างเต็มที่ในทุกวัน เพราะความขบขันเป็นตัวกระตุ้นระบบคุ้มกันดีเป็นอย่างดี ไม่ควรมองโลกอย่างเคร่งเครียด เพราะเสียงหัวเราะช่วยให้ชีวิตรื่นรมย์และสมบูรณ์ได้ สุทธิพร บุญส่ง (2550 : 2-5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ดังนี้

ด้านสุขภาพ คือ การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในชีวิตทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านสังคมของชุมชน มีความสุขและมีชีวิตชีวา

ด้านการศึกษา การศึกษาเป็นกลไกพื้นฐานในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกคนรุ่นหนึ่ง การศึกษายังเป็นรากฐานของการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้มีความยั่งยืน ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้คงอยู่และพัฒนาออกไปในสังคม

ด้านที่อยู่อาศัย เป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในครัวเรือน ซึ่งจะทำให้สมาชิกในครัวเรือนเกิดความมั่นคงและปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยแก่สมาชิกในครอบครัว

ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมทางอากาศ สภาพแวดล้อมทางน้ำ และพื้นที่ป่าไม้ สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชากร การใช้พลังงานและการผลิตของเสียในครัวเรือน การใช้สารเคมี ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชิงนโยบาย ย่อมไม่อาจละเลย การรับรู้และความรู้สึกของประชาชนต่อสภาพแวดล้อมได้

ด้านรายได้ รายได้ของบุคคล จะสะท้อนความเป็นอยู่ และมาตรฐานการครองชีพของมนุษย์ รายได้เป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว และเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ด้านการทำงาน การทำงานเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพราะการทำงานทำให้เกิดรายได้ และนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคม

ด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ สติปัญญาและจิตวิญญาณ เป็นภาวะของบุคคลที่เกิดความสงบทางจิตใจ มีความสามารถในการไตร่ตรอง และการใช้วิจารณ์ญาณที่เกี่ยวข้องกับความดีของชีวิตและการเสียสละตนเองต่อเพื่อนมนุษย์และสังคม

ด้านชีวิตและครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันหลักของโครงสร้างทางสังคม โดยมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการทางจิตใจ ทางเศรษฐกิจ และทางสังคมของแต่ละบุคคล โดยมีความสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา ไม่ว่าบุคคลนั้นมีความปกติหรือมีภาวะพิการ

ความปลอดภัยในชีวิต สังคมใดที่มีการก่ออาชญากรรม ประเภททั้งที่มีความรุนแรงน้อยและรุนแรงมาก รวมถึงการมียาเสพติด และการมีอุบัติเหตุบนท้องถนนมาก ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพของสังคม และมีผลกระทบต่อสภาพคุณภาพชีวิต

ด้านคมนาคมและการสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้าของสังคมและการพัฒนา เพราะมีความสัมพันธ์กับการเคลื่อนที่และการเข้าถึงทรัพยากร รวมทั้งโอกาสในการจ้างงาน การศึกษาและเคลื่อนไหวของสินค้าและบริการ

ด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงพันธะผูกพันและความตั้งใจของประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองและสังคม ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองและการมีส่วนร่วมสูง การใช้อำนาจของรัฐบาลในการจัดสรรทรัพยากรของสังคม เป็นไปในทิศทางที่สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชนมากขึ้น อันจะนำไปสู่สุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น

องค์การยูเนสโก (UNESCO) (2556 อ้างถึงใน ดุชนี สุทธปรียาตรี, 2540 : 29) ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 5 ด้าน คือ มาตรฐานการครองชีพ การเปลี่ยนแปลงประชากรระบบสังคมและวัฒนธรรม กระบวนการพัฒนา และทรัพยากร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) (2537 อ้างถึงใน ดุชนี สุทธปรียาตรี, 2548 : 41-50) ได้กำหนดดัชนีวัดความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ระดับโลก (global human security) ซึ่งได้กำหนดสาระของความมั่นคงในชีวิตมนุษย์ไว้ 7 ด้าน ได้แก่

1. ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ
2. ความมั่นคงทางด้านอาหาร
3. ความมั่นคงทางด้านสุขภาพ
4. ความมั่นคงทางด้านสิ่งแวดล้อม
5. ความมั่นคงทางด้านบุคคล
6. ความมั่นคงทางด้านชุมชน
7. ความมั่นคงทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่สำคัญนั้น ประกอบไปด้วยมิติต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการครองชีพ อาหารและโภชนาการที่เหมาะสม เศรษฐกิจ สุขภาพ ระเบียบสังคมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม บุคคล ชุมชน การเมือง ฯลฯ ทุกด้านย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. การประเมินคุณภาพชีวิต

การประเมินคุณภาพชีวิตหรือการจัดระดับคุณภาพชีวิต มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแนวคิดและวัตถุประสงค์และแต่ละเรื่อง ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพชีวิต มีดังนี้

กรมการพัฒนาชุมชน (2551 : 7-11) ได้มีการปรับปรุงเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (ปี พ.ศ.2550-2554) ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดคุณภาพชีวิตมี 6 หมวด มีดัชนี 42 ตัวชี้วัด และใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ดังนี้

หมวดที่ 1 สุขภาพดี (13 ตัวชี้วัด) ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด แม่ที่คลอดลูกได้รับการทำคลอดและดูแลหลังคลอด เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม เด็กแรกเกิดถึง 1 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน ครอบคลุมตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียว อย่างน้อย 4 เดือนแรกติดต่อกัน เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน เด็กอายุ 6-15 ปี เจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครอบคลุมตารางสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ทุกคนในครัวเรือน กินอาหารถูกสุขลักษณะปลอดภัยและได้มาตรฐาน ทุกคนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสม คนอายุ 35 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี คนอายุ 6 ปี ขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที คนที่มีสิทธิในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีหลักประกันสุขภาพ (ได้รับบัตรทอง)

หมวดที่ 2 มีบ้านอาศัย (8 ตัวชี้วัด) ได้แก่ ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพคงทนถาวร ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ถูกสุขลักษณะ ครัวเรือนไม่ถูกรบกวนจากมลพิษ ครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี ครัวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ครอบครัวมีความอบอุ่น

หมวดที่ 3 ฝึกฝนการศึกษา (7 ตัวชี้วัด) ได้แก่ เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีเต็ม ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ในบ้าน เด็กอายุ 3-5 ปีเต็ม ได้รับการบริการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน เด็กอายุ 6-15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีเต็ม เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า เด็กที่จบการศึกษา

ภาคบังคับ 9 ปีแต่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และยังไม่มียานทำ ได้รับการฝึกอบรมอาชีพคนอายุ 15-16 ปีเต็ม อ่านเขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายได้ คนในครัวเรือนได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 ครั้ง

หมวดที่ 4 รายได้ก้าวหน้า (3 ตัวชี้วัด) ได้แก่ คนอายุ 1516 ปีเต็ม มีการระกอบอาชีพและมีรายได้ คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 23,000 บาทต่อปี ครัวเรือนมีการเก็บออม

หมวดที่ 5 plugged ค่านิยมไทย (6 ตัวชี้วัด) ได้แก่ คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่ คนในครัวเรือนได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม คนอายุ 6 ปี ขึ้นไป ทุกคนปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน

หมวดที่ 6 ร่วมใจพัฒนา (5 ตัวชี้วัด) ได้แก่ คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในครัวเรือน คนในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน/ ชุมชน ตำบล คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น ครัวเรือนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน/ ชุมชน คนอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในชุมชนของตน

กล่าวโดยสรุป มีผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตไว้แตกต่างกัน ซึ่งสามารถที่จะรวบรวมประเด็นหลักที่สำคัญได้ คือ ด้านสุขภาพ ด้านมีบ้านอาศัย ด้านการศึกษา ด้านรายได้ดี ด้านปลูกฝังค่านิยม ด้านการพัฒนา ฯลฯ โดยภาพรวมจะแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ การประเมินด้านวัตถุวิสัย และด้านจิตวิสัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทศมนพร พุทธจันทร์ (2547 : 98-110) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาข้าราชการจังหวัดราชบุรี ผลการศึกษา พบว่าข้าราชการจังหวัดราชบุรีมีความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ โดยภาพรวมของการรับรู้ในระดับค่อนข้างมาก คือ ทราบเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียง รับรู้ถึงความหมายและด้านการนำไปประยุกต์ใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเห็นของข้าราชการที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผล ได้แก่ เพศ การดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาการรับราชการและการได้รับข้อมูลข่าวสาร

สายน้ำผึ้ง รัตนงาม (2547 : 62-67) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นในการดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเสถียรธรรมสถานเห็นด้วยในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ ด้านการรับรู้เนื้อหาสาระ การนำไปใช้ประโยชน์ และการนำมาประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 : 92-98) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักและเคยได้ยินคำว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเกิน ร้อยละ 90 โดยสิ่งที่ประชาชนรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การรู้จัก ความพอดี การใช้ชีวิตบนทางสายกลาง แต่ประเด็นที่ประชาชนยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของการใช้ของฟุ่มเฟือยได้แต่ไม่รู้จักความพอดี ส่วนการรับรู้เรื่องปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้มานาน โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และ วิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ

กำธน ไชยานนธ์ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้และความตระหนักที่มีต่อการดำเนิน ชีวิตบนพื้นฐานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนใน เขตปฏิรูปที่ดิน อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียง คือ การอยู่อย่างพอกิน พอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ผลิตเพื่อกินเพื่อใช้เท่านั้น และเข้าใจผิดว่า การส่งเสริมการผลิตเพื่อค้าขายไม่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักว่าการดำเนินชีวิตบนพื้น ฐานเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องนำหลักคำสอนของศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เกิดความ สงบสุขแก่ชุมชน สำหรับการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งที่ประชาชนสนใจมีความรู้มากที่สุด ได้แก่ โทรทัศน์

นพพร เมธอนันต์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการนำแนวปฏิบัติ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับน้อย เมื่อมีการพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านที่มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก คือ การนำไปใช้ ประโยชน์ของชุมชน ส่วนด้านที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตน้อย คือ การรับรู้ในเนื้อหาสาระความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระและการนำมาใช้ประโยชน์ของตนเอง

ปวัน มีนรัชเรื่องเดช (2549 : 81-89) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ผลการศึกษา พบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคม ประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับเป็นประจำ และการรับรู้ เกี่ยวกับโครงการชีวิต พอเพียงตามแนวพระราชดำริ การปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

สิริพร รัตนกำเนิด (2550 : 81-89) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการสำนัก พัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับสูง ทั้งในด้านครอบครัว ด้านสังคม และปัจจัยที่มีผลต่อการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการรับราชการ ระดับตำแหน่ง สำหรับจำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลต่อการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กุลวดี ล้อมทอง วีระภัทรานนท์ (2550 : 61-65) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ศึกษากรณีบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการได้ยินได้เห็น และได้อ่าน ผ่านการรับรู้จากสื่อที่เป็นบุคคลและสื่อมวลชน โดยเฉพาะการรับรู้จากผู้บริหารระดับสูง และจากวารสารของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นส่วนใหญ่ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญมีความเข้าใจในองค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี สามารถแยกความแตกต่างขององค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสามารถอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน สำหรับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และการทำงาน พบว่า การประยุกต์ใช้กับตนเองและการประยุกต์ใช้กับครอบครัว คือ สามารถจัดสรรรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และยังมีเหลือเก็บออม มีการใช้เหตุผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ เน้นเรื่องความประหยัดและคุ้มค่า มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความรู้ควบคู่กับเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ การประยุกต์ใช้กับการทำงาน คือ สามารถทำงานได้ทันต่อเวลา มีการใช้เหตุผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ เน้นเรื่องความจำเป็นและคุ้มค่า มีการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความรู้ควบคู่กับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเน้นเรื่องความโปร่งใส ตรวจสอบได้

วิษณุศากรณ์ วีระพันธ์ (2550 : 814-87) ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีบ้านบัวงาม ตำบลสีบัวทอง อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษา พบว่า 1. วิธีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตประจำวัน ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ให้เวลาแก่ครอบครัว ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต มีแบบแผนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามบรรพบุรุษ แผนประกอบอาชีพหลักและเสริม วางแผนการผลิตเช่าที่ดินทำการเกษตรเพื่อเสริมรายได้ มีแบบแผนการออม เพิ่มรายได้ โดยมีอาชีพเสริม พัฒนาอาชีพรวมกลุ่มอาชีพ มีแบบแผนการดำเนินชีวิตด้านการใช้จ่าย โดยใช้เหตุผลในการใช้จ่าย วางแผนจัดสรรค่าใช้จ่าย มีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็น มีรายได้เพียงพอ แต่มีหนี้สินเพื่อปลูกสร้างบ้านและลงทุนในการประกอบอาชีพ กู้จากธนาคารหรือกลุ่มออมทรัพย์ ญาติหรือเพื่อนบ้าน มีการวางแผนการชำระหนี้ สามารถคืนตามเวลาที่กำหนดได้ 2. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมสั่งสอน ความสนิทสนมระหว่างเครือญาติ นอกจากนั้น ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมของหมู่บ้าน มีกระบวนการก่อเกิดกลุ่ม ความเข้มแข็งของกลุ่ม มีความศรัทธาในตัวแกนนำหมู่บ้านและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ 3. สำหรับปัญหาเกิดจากการขาดความเชื่อมั่นในตัวของผู้ใหญ่บ้านขาดการส่งเสริมด้านการใช้สารชีวภาพ คนรุ่นใหม่ขาดการสืบทอดการทำกิจกรรม

ชานนท์ หันสวัสดิ์ (2550 : 67-75) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ พบว่า ข้าราชการเรือนจำ จังหวัดนนทบุรี มีความคิดเห็นว่าการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งในการพัฒนางานและพัฒนาบุคลากร ปัจจัยที่มีผลความคิดเห็นของข้าราชการเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา

ระยะเวลาการทำงาน และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ

อัจฉรา ราชแก้ว (2550 : 58-63) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่าระดับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับดีมาก ทั้งด้านองค์กร สังคม และครอบครัว ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงานและการรับรู้ข่าวสาร

สุรางค์พิมล สายโรจน์ (2551 : 57-63) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา : ชุมชนสหกรณ์ชุมชนโครงการ 1 เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนชุมชนสหกรณ์ชุมชนโครงการ 1 มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงชีวิตด้วยการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ปัญหาและเพิ่มรายได้ของชุมชน ตามด้วยการบริหารจัดการกลุ่มกิจกรรมและวิสาหกิจชุมชนจนมีความเข้มแข็ง สามารถที่จะขยายการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งการดำเนินการใช้แนวคิดทฤษฎีใหม่ ส่วนการดำรงชีวิตประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ การมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

เอื้องทิพย์ เกตุกราย (2551 : ค) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ในตัว ความพอประมาณ และความมีเหตุผล ส่วนการประยุกต์ใช้เงื่อนไขของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า เงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมาก และเงื่อนไขความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง 2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อายุ อาชีพ แหล่งความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และระดับความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ไสว เจริญศรี (2551 : ง-ฉ) ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับหมู่บ้าน บ้านน้ำดิบ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ การลดค่าสาธารณูปโภคเกินความจำเป็นของครัวเรือน ฝึกอบรมบุตรให้เห็นคุณค่าของเงิน ส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวบริโภคเอง และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเอง 2. ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการปลูกพืชอายุสั้น การเพิ่มมูลค่าผลผลิตในอาชีพหลัก การเก็บของใช้แล้วไว้ขาย เช่น ขวด พลาสติก แก้ว เศษเหล็ก ฯลฯ และการหาของป่าขาย เช่น เห็ด หน่อไม้ ผักจากธรรมชาติตามฤดูกาล 3. ด้านการออม ได้แก่ การส่งเสริมการออมเงิน โดยฝึกนิสัยการออมเงินให้แก่บุตรหลานตั้งแต่ยังเด็ก การจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ถึงประโยชน์ของการออมเงิน 4. ด้านการดำรงชีวิต ได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย มีการจัดทำแผนครัวเรือน มีการชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจใน

แนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ครัวเรือนในหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ รมรงค์ให้คนยึดมั่นในคุณธรรมความดีงาม 5. ด้านการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การแยกขยะแห้งและขยะเปียกในครัวเรือน ปลูกต้นไม้บริเวณบ้าน ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เอาไว้ใช้เอง 6. ด้านการเอื้ออาทร ได้แก่ กำหนดให้หัวหน้าครัวเรือนต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน การจัดให้ครัวเรือนที่มีศักยภาพ ดูแล ให้คำปรึกษาครัวเรือนที่ด้อยโอกาสกว่าและการกำหนด กฎ กติกา เพื่อปฏิบัติร่วมกันในหมู่บ้าน

ทัศนีย์ ม่วงจินดา (2552 : 84-89) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมทหารราบที่ 1 รักษาพระองค์ ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้ข้อมูลต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ ด้านเงื่อนไข คุณธรรม รองลงมา คือ ด้านความมีเหตุผล ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ และด้านความพอประมาณ ส่วนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับดีมาก คือ ด้านการปฏิบัติตนที่ดี ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน ด้านการวางแผนและแก้ไขปัญหา และด้านการเงิน ค่าใช้จ่าย ตามลำดับ

วาสิฎฐ์ มณีโชติ (2552 : 59-65) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันทหารราบช่างที่ 9 ผลการวิจัย พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านบุคคลและครอบครัว ด้านสังคม ด้านการนำมาใช้ประโยชน์และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับมาก ส่วนนายทหารชั้นประทวนที่มีอายุราชการ รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกัน สำหรับ ชั้นยศ สถานภาพ สมรสและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

ปนัดดา ดวงแก้ว (2553 : 65-67) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการสังกัดกองกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กรมการทหารสื่อสาร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยรายได้ต่อเดือน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยภาพรวม ข้าราชการในหน่วยงานดังกล่าว มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตบ่อยครั้ง ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันและด้านคุณธรรม ในขณะที่ด้านความรู้และด้านความพอประมาณมีการนำไปใช้เป็นบางครั้ง และพบว่า ปัจจัยด้านเพศ ระดับชั้นยศ และอายุ มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ส่วนปัจจัยด้านอายุราชการมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้

วลัยพรรณ จันทร์หอม (2553 : 58-63) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมา โดยเมื่อพิจารณาทั้งในประเด็นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกั น มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่ต่างกัน ทั้งนี้ การรับรู้ข่าวสาร

เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน

ใจทิพย์ อุไพพานิช (2553 : 83-88) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ผลการวิจัย พบว่าระดับการนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้าราชการที่มีชั้นยศแตกต่างกัน มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ในขณะที่เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ชั้นยศ รายได้ต่อเดือน การออม และภาระหนี้สินแตกต่างกัน มีการนำแนวคิดด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่าง ในขณะที่การออมแตกต่างกัน มีการนำแนวคิดด้านความรู้การดำเนินชีวิตแตกต่างกัน และสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิตด้านคุณธรรมแตกต่างกัน

สมศักดิ์ ตรงงาม (2553 : 73-78) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่าทัศนคติและความคิดด้านในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และเวลาที่อยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สุรสิทธิ์ ถาวร, พลตรี (2553 : 66-71) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมยุทธบริการทหาร ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมยุทธบริการทหาร ทั้ง 8 ด้าน มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี ส่วนแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต คือ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ ข้าราชการต้องรู้จักออมทรัพย์ มีความพอประมาณ ไม่ฟุ่มเฟือย มีสติต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบตัว

ภุริปัญญา เกิดศรี (2553 : 3-4) ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน : ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีผล ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง 2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารและผู้บังคับบัญชา 3. ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเกษตรกร การประสานงาน การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ 4. ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ในการอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีที่สุดและมีผลในทางบวกต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำ และการประสานงาน ส่วนความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่สัมพันธ์และไม่ช่วยในการอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

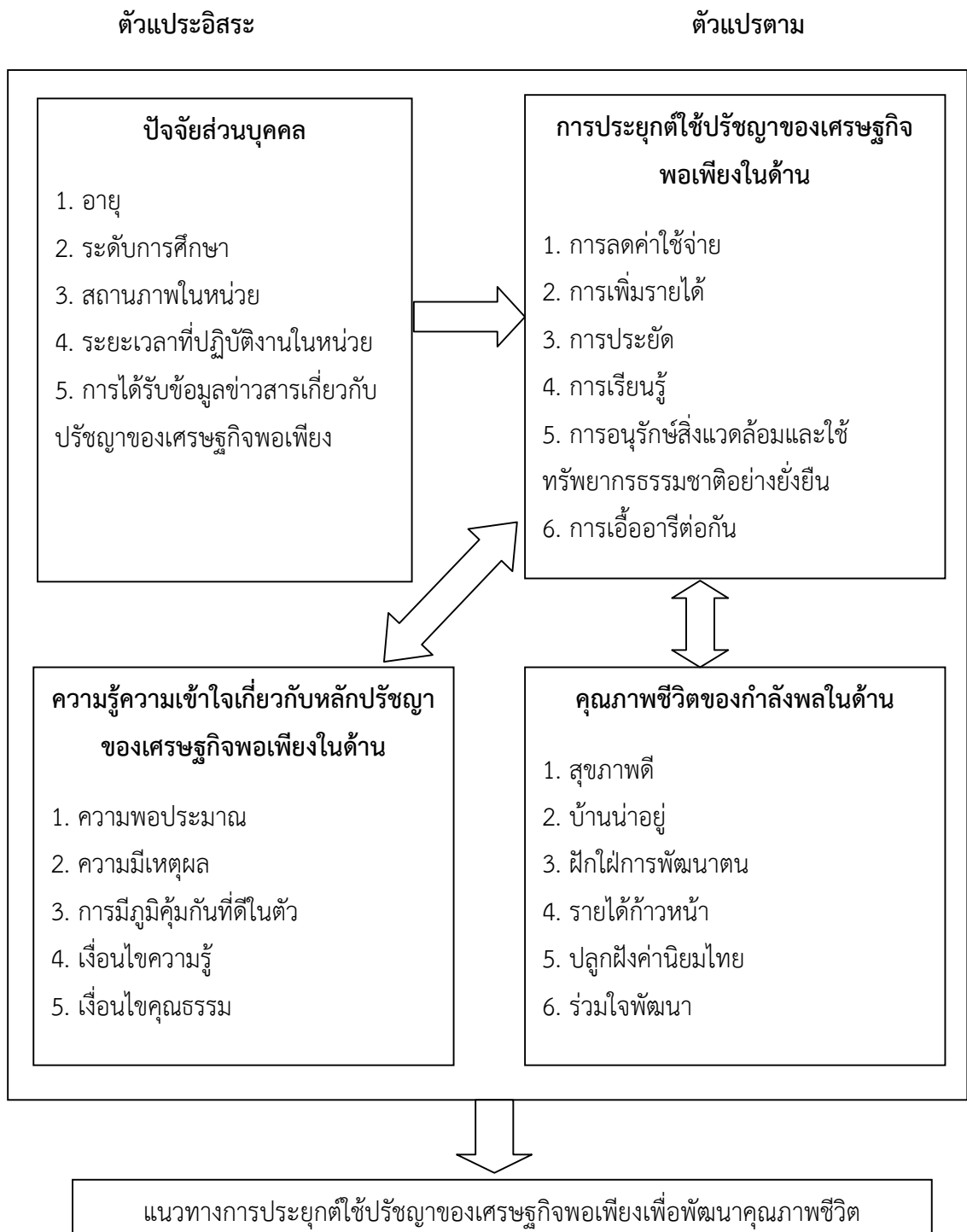
เกษรา จุทอง (2554 : ง) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลวังตะกั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตตำบลวังตะกั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีการรับรู้ข่าวสารแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้และความเข้าใจแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก และมีปัจจัยด้านความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด จากการเปรียบเทียบการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านอายุและอาชีพ ส่วนการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน กับความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสาร ปัจจัยทางด้านความมั่นคงของมนุษย์และปัจจัยทางด้านความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นัฐพงษ์ สุพร (2554 : 4-6) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์แปลง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย 2. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านความพอประมาณและด้านความมีเหตุมีผล อยู่ในระดับน้อย ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและเงื่อนไขด้านความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง และเงื่อนไขด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิต่อการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า เพศและอาชีพที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนา ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว และการรับรู้ข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น 4. เศรษฐกิจพอเพียง เงื่อนไขด้านความรู้ ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท้องถิ่น 5.. ปัจจัยเกื้อหนุนด้านชุมชนเข้มแข็งและด้านบทบาทผู้นำ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่ในขณะนี้ ที่สำคัญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพย่อมจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจะต้องศึกษาวิจัยในเชิงลึกและกว้างเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนในปัจจุบันและอนาคตให้มีความยั่งยืนตลอดไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร ผู้วิจัยได้นำ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสังคมแห่งชาติ (2546) และแนวคิดเรื่องคุณภาพชีวิตของกรมการพัฒนาชุมชน (2551) มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

สรุป

ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลจำเป็นต้องพัฒนาคน คือ เสริมสร้างกำลังพลให้มีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม รู้รักสามัคคี รู้จักการใช้ทรัพยากร เพื่อให้กำลังพลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่งเสริมให้กำลังพลดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสมสามารถอยู่กับสังคมภายนอกได้อย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เมื่อกำลังพลมีคุณภาพชีวิตที่ดีจะสนับสนุนให้ประสิทธิภาพของการทำงานของกำลังพลมีการพัฒนาขึ้นไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย 2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร 3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากร (population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ที่ปฏิบัติงานประจำในหน่วยงานที่ตั้งกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร จำนวน 187 นาย

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน ที่ปฏิบัติงานประจำในหน่วยงานที่ตั้งกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 606 -610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนตัวอย่าง 127 นาย จากการสุ่มตัวอย่าง กำลังพลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 100 นาย คิดเป็น ร้อยละ 78.7

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาที่กำกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร ผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดี มีระดับคุณภาพชีวิตและระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก จำนวน 10 นาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามและแนวคำถามในการสัมภาษณ์ระดับลึก

แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและรายละเอียดเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อาวุธราชการทหาร ชั้นยศ สถานภาพปัจจุบัน และประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ใช้ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ จำนวน 15 ข้อ ครอบคลุม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง ตอบข้อคำถามถูกต้อง
- 0 คะแนน หมายถึง ตอบข้อคำถามผิด หรือ ตอบไม่แน่ใจ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพดี ด้านมีบ้านอาศัย ด้านฝึกฝนการศึกษา ด้านรายได้ก้าวหน้า ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย และด้านร่วมใจพัฒนา จำนวน 36 ข้อ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1932 : 1-55) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับน้อยที่สุด

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก (in – depth interviews guideline) อาศัยแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมาพัฒนาขึ้นเป็นแนวคำถามที่ครอบคลุมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย แนวทางการปฏิบัติที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรค การแก้ไขแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน และการสร้างกิจกรรมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับให้กำลังพลนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน จากนั้นนำมาปรับปรุงและแก้ไข เพื่อนำมาใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือในการทำวิจัยกับผู้บังคับบัญชา กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ทำหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ในช่วงเดือนมีนาคม 2560

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ นำมาลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ระดับลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ณ กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ในเดือนพฤษภาคม 2560 โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

ผู้วิจัยถอดบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ระดับลึก และนำมาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (นาย)
ผู้บังคับบัญชาหน่วย	2
ผู้รับผิดชอบโครงการ	1
นายทหารสัญญาบัตร	2
นายทหารชั้นประทวน	5
รวม	10

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ระดับลึกมาประมวลผลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และจำแนกระดับความรู้โดยใช้เกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1971 อ้างอิงใน พรทิพย์ สุขวัฒนาพร, 2548, 15)

คะแนนเฉลี่ย	80-100	หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ย	60-79	หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	ต่ำกว่า 60	หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับน้อย

การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และจำแนกระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best)

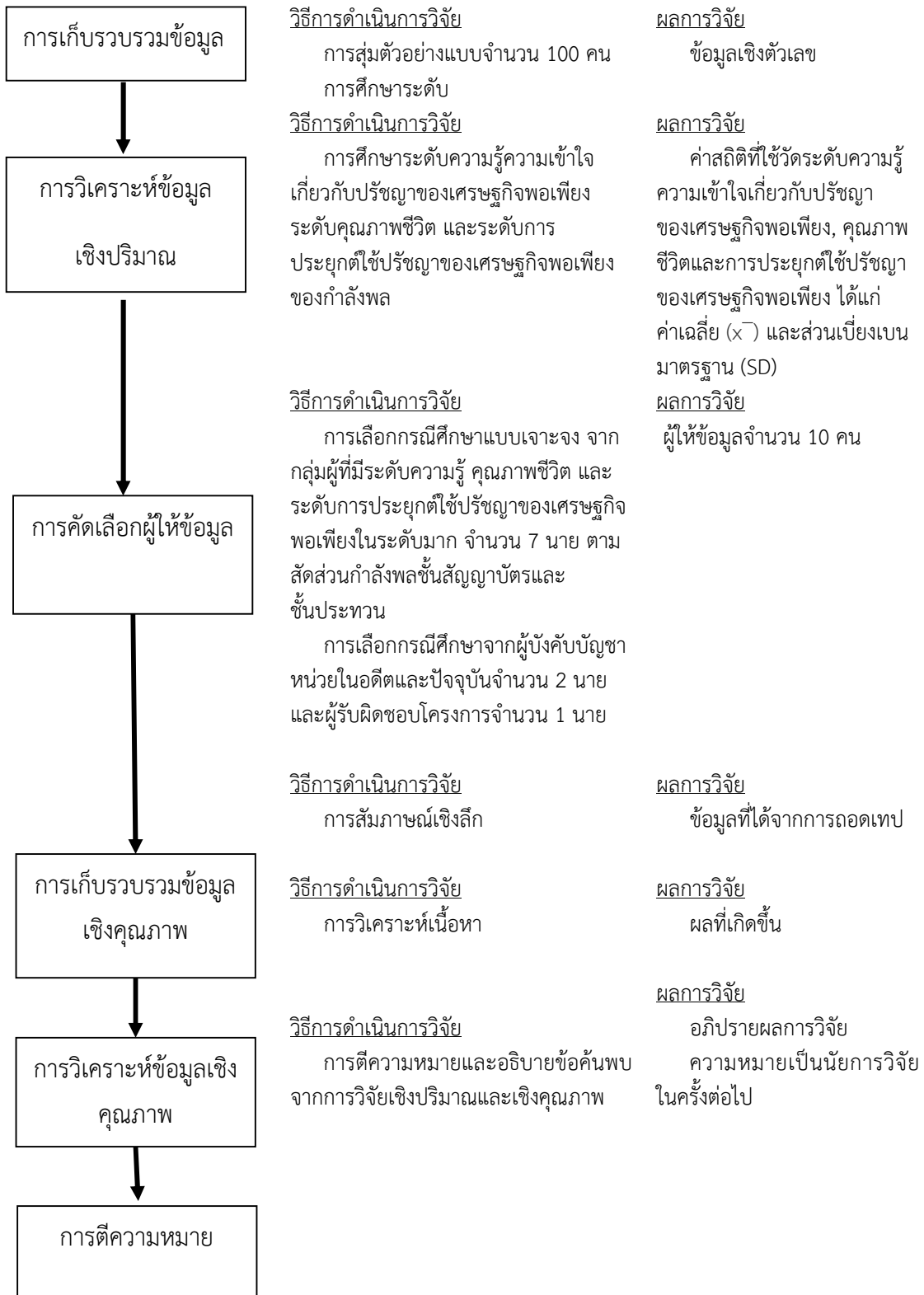
คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และจำแนกระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best)

คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึกเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

แผนภาพที่ 3-1 : แผนผังสรุปกระบวนการดำเนินการวิจัย เรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล : เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการอธิบายนำเสนอตามวัตถุประสงค์สามารถแบ่งเป็น 6 ตอน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกำลังพล

กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหารกองบัญชาการ
กองทัพไทย

ตารางที่ 4-1 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ ของกำลังพล
กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-30 ปี	64	64
31-40 ปี	30	30
41-50 ปี	4	4
51-60 ปี	2	2
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 64)
รองลงมาคือ ช่วงอายุ 31-41 ปี (ร้อยละ 30) และถัดมาคือ ช่วงอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 4)

ตารางที่ 4-2 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามวุฒิการศึกษา ของกำลังพล
กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27	27
อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า	26	26
ปริญญาตรี	46	46
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี
(ร้อยละ 46) รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 27) และถัดมาคือ อนุปริญญา/ปวส.หรือ
เทียบเท่า (ร้อยละ 26)

ตารางที่ 4-3 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุราชการ ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

อายุราชการ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 3 ปี	37	37
3-7 ปี	20	20
8-12 ปี	14	14
12-15 ปี	11	11
มากกว่า 15 ปี	18	18
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุรายน้อยกว่า 3 ปี (ร้อยละ 37) รองลงมา คือ 3-7 ปี (ร้อยละ 20) และถัดมาคือ มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 18)

ตารางที่ 4-4 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามชั้นยศในปัจจุบันของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี –	48	48
สิบเอก/จ่าเอก/จ่าอากาศเอก		
จ่าสิบตรี/พันจ่าตรี/พันจ่าอากาศตรี –	46	46
จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก		
ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี –	4	4
ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก		
พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี –	2	2
พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก		
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในชั้นยศสิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี ถึง สิบเอก/จ่าเอก/จ่าอากาศเอก (ร้อยละ 48) รองลงมาคือ จ่าสิบตรี/พันจ่าตรี/พันจ่าอากาศตรี ถึง จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก (ร้อยละ 46) และถัดมาคือ ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี ถึง ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก (ร้อยละ 4)

ตารางที่ 4-5 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามสถานภาพปัจจุบันของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	68	68
สมรส	31	31
หย่าร้าง/หม้าย	1	1
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานะโสด (ร้อยละ 68) รองลงมา คือ สมรส (ร้อยละ 31) และน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง/หม้าย (ร้อยละ 1)

ตารางที่ 4-6 : แสดงจำนวน และร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามประสบการณ์การได้รับ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	11	11
ได้รับนาน ๆ ครั้ง	51	51
ได้รับบ่อยครั้ง	32	32
ได้รับเป็นประจำ	6	6
รวม	100	100

ที่มา :

จากตารางที่ 4-6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นาน ๆ ครั้ง (ร้อยละ 51) รองลงมาคือ ได้รับบ่อยครั้ง (ร้อยละ 32) และถัดมาคือ ไม่เคยได้รับ (ร้อยละ 11)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตารางที่ 4-7: แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ระดับคะแนน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (Mean) (ร้อยละ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
คะแนนอยู่ในระดับดี	31	86.66	5.96
คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง	33	67.27	6.09
คะแนนอยู่ในระดับต่ำ	36	33.70	18.09
คะแนนความรู้ความเข้าใจ โดยรวม		61.20	25.08

ที่มา :

จากตารางที่ 4-7 แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 61.20 (SD = 25.08) อยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 31 มีค่าเฉลี่ย 86.66 (SD = 5.96) รองลงมาคือ คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 33 มีค่าเฉลี่ย 67.27 (SD = 6.09) และคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับต่ำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 มีค่าเฉลี่ย 33.70 คะแนน (SD = 18.09)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ตารางที่ 4-8: แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณภาพชีวิตรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

รายการ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
ด้านสุขภาพดี	3.91	.86	มาก	4
ด้านบ้านอยู่อาศัย	3.88	.92	มาก	6
ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน	3.94	.78	มาก	3
ด้านรายได้ก้าวหน้า	3.89	.83	มาก	5
ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย	4.18	.75	มาก	1
ด้านร่วมใจพัฒนา	4.06	.80	มาก	2
คุณภาพชีวิตโดยภาพรวม	3.97	.82	มาก	

ที่มา :

จากตารางที่ 4-8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล พบว่า คุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.97 (SD = .82) ซึ่งด้านที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย มีค่าเฉลี่ย 4.18 (SD=.75) รองลงมาคือ ด้านร่วมใจพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 4.06 (SD = .80) และถัดมาคือ ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (SD = .78)

ตารางที่ 4-9 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพดี ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
ด้านสุขภาพดี				
ท่านได้ออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาทีขึ้นไป สัปดาห์ละ 3 วัน	3.81	.938	มาก	6
ท่านได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	4.28	.893	มาก	1
ท่านมักหลีกเลี่ยงการดื่มสุราและการสูบบุหรี่	3.62	1.113	มาก	8
ท่านมีความรู้เบื้องต้นในการดูแลสุขภาพและการใช้ยา	3.76	.870	มาก	7
ในแต่ละวันท่านได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ	3.89	.772	มาก	5
กรณีป่วยท่านมีคนดูแลและได้รับการรักษาจากแพทย์	3.96	.807	มาก	2
ท่านมีจิตใจเบิกบาน ไม่เครียด ไม่หดหู่ ไม่วิตกกังวล	3.89	.865	มาก	4
ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน	3.95	.720	มาก	3

ที่มา :

จากตารางที่ 4-9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพดี กำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี มีค่าเฉลี่ย 4.28 (SD = .893) รองลงมาคือ กรณีป่วยแล้วมีคนดูแลและได้รับการรักษาจากแพทย์ มีค่าเฉลี่ย 3.96 (SD = .807) และถัดมาคือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 3.95 (SD = .720)

ตารางที่ 4-10 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านบ้านอยู่อาศัยของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านบ้านอยู่อาศัย</u>				
ที่พักของท่านปลอดภัยจากมิจฉาชีพ	3.98	.786	มาก	4
ที่พักของท่านไม่ถูกรบกวนจากมลภาวะ เช่น กลิ่นเหม็นของขยะ เสียง คิว้น และ ฝุ่นละออง ฯลฯ	3.63	1.034	มาก	8
ที่พักของท่านมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ แข็งแรงไม่ชำรุดทรุดโทรม	3.73	.819	มาก	5
ที่พักของท่านอยู่ใกล้ที่ทำงาน หากฝนตกชุก บ้าน/ที่พักของท่านจะไม่ มีน้ำขัง เนื่องจากการระบายน้ำที่ดี	4.17	1.011	มาก	2
ที่พักของท่านมีการป้องกันการเกิด อุบัติเหตุ	3.72	.990	มาก	6
ที่พักของท่านไม่มีพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ ยุง	3.56	.928	มาก	9
ครอบครัวของท่านมีความเข้าใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน	4.21	.718	มาก	1
ที่พักของท่านมีน้ำดื่ม น้ำใช้พอเพียง	4.12	.853	มาก	3

ที่มา :

จากตารางที่ 4-10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านบ้านอยู่อาศัยของกำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ครอบครัวมีความเข้าใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ย 4.21 (SD = .718) รองลงมาคือที่พักอยู่ใกล้ที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.17 (SD = 1.011) และถัดมาคือ ที่พักมีน้ำดื่ม น้ำใช้พอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.12 (SD = .853)

ตารางที่ 4-11 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านฝึกฝนการพัฒนาตนของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน</u>				
ท่านได้รับการสนับสนุนให้มีการอบรม พัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการ ดำรงชีวิตและการทำงาน	3.94	.769	มาก	3
ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทั้งจากการศึกษาในและนอกระบบ	4.03	.717	มาก	2
ท่านได้รับการสนับสนุนจาก ผู้บังคับบัญชาให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น	3.81	.720	มาก	5
ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม/ ประชุม/สัมมนาของหน่วยงานทั้งภายใน และภายนอก	3.87	.734	มาก	4
ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกใน ครอบครัวได้มีโอกาสเรียนหนังสือจน สำเร็จการศึกษาทุกคน	4.04	.989	มาก	1

ที่มา :

จากตารางที่ 4-11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านฝึกฝนการพัฒนาตนของกำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสเรียนหนังสือจนสำเร็จการศึกษาทุกคน มีค่าเฉลี่ย 4.04 (SD = .989) รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งจากการศึกษาในและนอกระบบ มีค่าเฉลี่ย 4.03 (SD = .717) และถัดมาคือ ได้รับการสนับสนุนให้มีการอบรม พัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (SD = .769)

ตารางที่ 4-12 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านรายได้ก้าวหน้าของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านรายได้ก้าวหน้า</u>				
ท่านมีความพึงพอใจในอาชีพที่ทำอยู่	4.04	.755	มาก	1
ท่านมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน	4.02	.700	มาก	2
ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บังคับบัญชา	3.99	.772	มาก	3
ท่านพึงพอใจกับเงินเดือน/เงินพิเศษ/สวัสดิการที่ได้รับ เนื่องจากพอเพียงกับค่าใช้จ่าย	3.77	.917	มาก	4
ท่านพอใจกับการหมุนเวียนกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่	3.65	1.019	มาก	5

ที่มา :

จากตารางที่ 4-12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านรายได้ก้าวหน้าของกำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความพึงพอใจในอาชีพที่ทำอยู่ มีค่าเฉลี่ย 4.04 (SD = .755) รองลงมาคือ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.02 (SD = .700) และถัดมาคือ ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ย 3.99 (SD = .772)

ตารางที่ 4-13 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านปลุกฝังค่านิยมไทยของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านปลุกฝังค่านิยมไทย</u>				
ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ	4.34	.714	มาก	1
ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม	4.31	.751	มาก	2
ท่านร่วมปลุกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่สมาชิกครอบครัวและยึดปฏิบัติในการทำงาน	4.00	.791	มาก	5
ท่านส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมศาสนา ของชุมชนที่อยู่และหน่วยงาน	4.06	.753	มาก	4
ท่านให้ความเคารพนักบวช ผู้ทรงศีล ทรงธรรม ทรงวินัย	4.19	.787	มาก	3

ที่มา :

จากตารางที่ 4-13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านปลุกฝังค่านิยมไทยของกำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ให้ความเคารพและนับถือผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ มีค่าเฉลี่ย 4.34 (SD = .714) รองลงมาคือ ให้ความเคารพและนับถือผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.31 (SD = .751) และถัดมาคือ ให้ความเคารพนักบวช ผู้ทรงศีล ทรงธรรม ทรงวินัย มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD = .787)

ตารางที่ 4-14 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิต ด้านร่วมใจพัฒนาของ
กำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านร่วมใจพัฒนา</u>				
ท่านร่วมกิจกรรม 5 ส (สะอาด สะดวก สุขลักษณะ สร้างนิสัย) อยู่เสมอ	4.18	.800	มาก	1
ท่านให้ความร่วมมือและประสานงานกับ หน่วยงานอื่น เมื่อมีกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.09	.767	มาก	3
ท่านร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีของ ชุมชน/หน่วยงาน เช่น ทำบุญตักบาตร ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรม ของชุมชน/หน่วยงาน เช่น กีฬาภายใน ของหน่วยงาน, วันสถาปนาหน่วยงาน	4.11	.741	มาก	2
ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนา ชุมชน เช่น ทำความสะอาดหมู่บ้าน, การ ปลูกป่า ฯลฯ	3.92	.907	มาก	5

ที่มา :

จากตารางที่ 4-14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตด้านร่วมใจพัฒนาของกำลังพล พบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ร่วมกิจกรรม 5 ส (สะอาด สะดวก สุขลักษณะ สร้างนิสัย) อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.18 (SD = .800) รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน/หน่วยงาน เช่น กีฬาภายในของหน่วยงาน, วันสถาปนาหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 4.11 (SD = .741) และถัดมาคือ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ย 4.09 (SD = .767)

ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย

ตารางที่ 4-15 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

รายการ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
ด้านการลดรายจ่าย	3.60	.74	มาก	5
ด้านการเพิ่มรายได้	3.29	.93	ปานกลาง	6
ด้านการประหยัด	4.06	.61	มาก	1
ด้านการเรียนรู้	3.90	.73	มาก	3
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน	3.79	.69	มาก	4
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน	3.99	.61	มาก	2
การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงโดยภาพรวม	3.77	.71	มาก	

ที่มา :

จากตารางที่ 4-15 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตรายด้าน และโดยภาพรวมของกำลังพล พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.77 (SD = .71) ซึ่งด้านที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประหยัด มีค่าเฉลี่ย 4.06 (SD = .61) รองลงมาคือ ด้านการเอื้ออารีต่อกันมีค่าเฉลี่ย 3.99 (SD = .61) และถัดมาคือ ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.90 (SD = .73)

ตารางที่ 4-16 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการลดรายจ่ายของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านการลดรายจ่าย</u>				
ท่านมีการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เงินประกันชีวิตแบบออมทรัพย์, เงินเก็บ				
สหกรณ์	3.83	.850	มาก	1
ท่านลด ละ เลิก อบายมุข 6	3.69	.913	มาก	3
ท่านมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	3.26	1.143	ปานกลาง	5
ท่านมีรายรับสมดุลรายจ่าย	3.34	1.030		
ท่านมีการจัดการในบ้าน/ที่พักเพื่อลดค่าน้ำ			ปานกลาง	4
ค่าไฟฟ้า, ค่าโทรศัพท์	3.82	.808	มาก	2

ที่มา :

จากตารางที่ 4-16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการลดรายจ่ายของกำลังพล พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เงินประกันชีวิตแบบออมทรัพย์, เงินเก็บสหกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.83 (SD = .850) รองลงมาคือ มีการจัดการในบ้าน/ที่พัก เพื่อลดค่าน้ำ, ค่าไฟฟ้า, ค่าโทรศัพท์ มีค่าเฉลี่ย 3.82 (SD = .808) และถัดมาคือ ลด ละ เลิก อบายมุข 6 มีค่าเฉลี่ย 3.69 (SD =.913)

ตารางที่ 4-17 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเพิ่มรายได้ของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านการเพิ่มรายได้</u>				
1. ท่านมีอาชีพเสริมจากงานประจำที่ทำอยู่	3.33	1.291	มาก	1
2. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการเพิ่มรายได้ของ หน่วยงาน เช่น โครงการร้านต้นไม้ พัน ปสอ., ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	3.63	1.009	มาก	3
3. ท่านปลูกพืชสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือน	3.29	1.197	ปานกลาง	5
4. ท่านทำการคัดแยกขยะ เช่น ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำมาขายเพิ่มรายได้	3.38	1.126	ปานกลาง	4
5. ท่านทำปุ๋ย/น้ำหมักชีวภาพ ไว้ใช้ในครัวเรือน	2.85	1.395	มาก	2

ที่มา :

จากตารางที่ 4-17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเพิ่มรายได้ของกำลังพล พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในโครงการเพิ่มรายได้ของหน่วยงาน เช่น โครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ., ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.63 (SD =1.009) รองลงมาคือ ทำการคัดแยกขยะ เช่น ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำมาขายเพิ่มรายได้ มีค่าเฉลี่ย 3.38 (SD =1.126) และ ถัดมาคือ มีอาชีพเสริมจากงานประจำที่ทำอยู่ มีค่าเฉลี่ย 3.33 (SD =1.291)

ตารางที่ 4-18: แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัดของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านการประหยัด</u>				
1. ท่านใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ปิดน้ำก่อนออกจากที่ พัก/ที่ทำงาน	4.10	.735	มาก	3
2. ท่านปิดไฟก่อนออกจากบ้าน/ที่พัก/ที่ทำงาน	4.26	.764	มาก	1
3. ท่านเปิดไฟเฉพาะดวงที่จำเป็นเพื่อทำงาน	4.22	.726	มาก	2
4. ท่านนำอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านหรือ ที่ทำงานที่ชำรุดมาซ่อม แล้วยากลับมาใช้ใหม่	3.80	1.055	มาก	5
5. ท่านเก็บถุงพลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไว้เพื่อ นำกลับมาใช้อีก	3.89	1.014	มาก	4

ที่มา :

จากตารางที่ 4-18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการประหยัดของกำลังพล พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ปิดไฟก่อนออกจากบ้าน/ที่พัก/ที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.26 (SD =.764) รองลงมาคือ เปิดไฟเฉพาะดวงที่จำเป็นเพื่อทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.22 (SD =.726) และถัดมาคือ ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ปิดน้ำก่อนออกจากที่พัก/ที่ทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.10 (SD =.735)

ตารางที่ 4-19 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเรียนรู้ของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
ด้านการเรียนรู้				
1. ท่านสนับสนุนและฝึกนิสัยการออมให้แก่บุตรหลานตั้งแต่ยังเล็ก	3.94	1.058	มาก	1
2. ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานมีการสืบทอดประเพณี (วัฒนธรรม) และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.93	.929	มาก	3
3. ท่านแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและนำความรู้มาทำประโยชน์ให้ครอบครัว/หน่วยงาน	3.94	.847	มาก	2
4. ท่านส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึกและนำไปใช้ประโยชน์	3.81	.869	มาก	4

ที่มา :

จากตารางที่ 4-19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเรียนรู้ของกำลังพลพบว่ารายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันคือ 3.94 ได้แก่ สนับสนุนและฝึกนิสัยการออมให้แก่บุตรหลานตั้งแต่ยังเล็ก (SD =1.058) และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและนำความรู้มาทำประโยชน์ให้ครอบครัว/หน่วยงาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 (SD =.847) รองลงมาคือ สนับสนุนให้บุตรหลานมีการสืบทอดประเพณี (วัฒนธรรม) และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.93 (SD =.929)

ตารางที่ 4-20 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
<u>ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้</u>				
<u>ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน</u>				
1. ท่านหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและถุงพลาสติก	3.68	.902	มาก	4
2. ท่านไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำและที่สาธารณะ	4.07	.911	มาก	1
3. ท่านปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน	3.83	1.050	มาก	
4. ท่านรู้จักการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเอา ไว้ใช้เอง	3.39	1.260	ปานกลาง	5
5. ท่านหลีกเลี่ยงการเผากิ่งไม้และเผาขยะใน ชุมชน	4.01	.931	มาก	2

ที่มา :

จากตารางที่ 4-20 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนของกำลังพลพบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำและที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ย 4.07 (SD =.911) รองลงมาคือ หลีกเลี่ยงการเผากิ่งไม้และเผาขยะในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.01 (SD =.931) และถัดมาคือ ปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน มีค่าเฉลี่ย 3.83 (SD =1.050)

ตารางที่ 4-21 : แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเอื้ออารีต่อกันของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	อันดับ
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน				
1. ท่านมีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้สูงอายุ, คนพิการ, เด็ก, ผู้ด้อยโอกาส	4.19	.804	มาก	1
2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน/ที่ทำงาน	3.92	.759	มาก	5
3. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม เช่น วันสถาปนาหน่วยงาน, วันสงกรานต์, วันปีใหม่	4.01	.749	มาก	3
4. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา ฯลฯ	3.92	.877	มาก	4
5. ท่านส่งเสริม สอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนบ้าน	4.09	.784	มาก	2
6. ท่านนำเสนอปัญหาเข้าที่ประชุมและพิจารณาแก้ไขร่วมกัน	3.77	1.038	มาก	6

ที่มา :

จากตารางที่ 4-21 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเอื้ออารีต่อกันของกำลังพล พบว่า รายการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้สูงอายุ, คนพิการ, เด็ก, ผู้ด้อยโอกาส มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD =.804) รองลงมาคือ ส่งเสริม สอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนบ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.09(SD =.784) และถัดมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม เช่น วันสถาปนาหน่วยงาน, วันสงกรานต์, วันปีใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.01 (SD =.749)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสาร กองบัญชาการกองทัพไทย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้บังคับบัญชากองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ 2 ห้วงเวลา ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนในปัจจุบัน ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลจำนวน 2 นาย และผู้รับผิดชอบโครงการ 1 นาย ณ กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ถนนสรองประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง

ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก คือ แนวนโยบายของกองบัญชาการกองทัพไทย เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล โดยผู้วิจัยได้ถามเป็นเรื่องราว และถามเป็นประเด็นๆ เกี่ยวกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. นโยบายของกองบัญชาการกองทัพไทยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้บังคับบัญชากองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์เล่าให้ฟังว่า “ในปี พ.ศ.2552 ผู้บัญชาการกองทัพไทยในสมัยนั้นได้เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการวางแผนพัฒนาประเทศ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมั่นคง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง พอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ คำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ไม่ประมาท ตระหนักถึงความถูกต้องในหลักวิชา มีคุณธรรมและดำเนินชีวิตด้วยความเพียร นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุดจึงให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนพัฒนาและปรับปรุงสติปัญญา ประโยชน์ ค่าตอบแทนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพลในแต่ละประเภท เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้บังคับบัญชาสูงสุดทุกสมัยให้นโยบายสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของกำลังพลและครอบครัว ปรับปรุงบ้านพักสวัสดิการของกำลังพลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีการดูแลความสะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ท่านเจ้ากรมสื่อสารทหารทุกสมัยก็ดำเนินตามนโยบายนี้ และเน้นเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้ปลอดภัยจากอบายมุขและอาชญากรรมทุกชนิด ส่งเสริมการออกกำลังกาย ขณะนั้นนอกจากกีฬากลางแจ้งที่เล่นเป็นทีม ก็จัดทำทางวิ่งจักรยาน หรือแม้แต่ฟิตเนส ตามความชอบแต่ละคน ซึ่งในปัจจุบันยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติราชการกองทัพไทย พ.ศ. 2559-2562 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ก็ได้มีการกำหนดกลยุทธ์เรื่องการส่งเสริมและเผยแพร่ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาคุณภาพชีวิตมาเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง”

“แรกเริ่มดำเนินการกรมการสื่อสารทหารนำร่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการพบปัญหากำลังพลเป็นหนี้เป็นสินจำนวนมาก มีพ่อบ้านทำงานเป็นหลัก รายได้ไม่เพียงพอ ประกอบกับในตอนเริ่มต้นมีพื้นที่ที่ยังใช้งานไม่เหมาะสม ผู้บังคับบัญชาจึงเล็งเห็นประโยชน์จากการใช้พื้นที่เหล่านั้น และสนับสนุนให้กำลังพลใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์”

1.1 การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “เริ่มจากการวางแผนหาจุดอ่อนจุดแข็งของหน่วยว่า เป็นอย่างไร และหาทางเสริมจุดแข็งพัฒนาจุดอ่อน และให้ทุกกองร้อยมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือปฏิบัติ โดยผู้บังคับกองร้อยเป็นผู้นำให้เกิดการมีส่วนร่วม”

“หลักจากคิดวางแผนว่าแต่ละกองร้อยจะทำอะไรกันบ้างจึงดำเนินการพัฒนา กำลังพลให้มีความรู้ ไปดูที่ไหนที่ได้รับรางวัลให้ผู้แทนแต่ละกองร้อยมีองค์ความรู้ หลังจากนั้นเน้นการลงมือปฏิบัติ เช่น การสาธิตให้ทำจริง จัดหาหนังสือ คู่มือ เอกสารมาประกอบเป็นแหล่งข้อมูลไว้ บางครั้งก็ใช้ KM กัน ปัญหาระยะแรกจะเป็นเรื่ององค์ความรู้ที่ต้องศึกษาให้ดี การเรียนรู้จากทฤษฎีนำมาใช้ได้ระดับหนึ่ง แต่ก็อาจมีปัญหาไม่เหมาะสมกับบริบทของเราจึงต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติม”

1.2 การเลือกกิจกรรมและผู้รับผิดชอบผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “วิธีการเลือกกิจกรรม หลักคิดคือทุกคนมีความชอบไม่เหมือนกัน ควรให้ทางเลือกหลายๆทางตามความถนัดหรือความชอบ เพราะทุกคนมีขีดจำกัดในการปฏิบัติ เช่นพื้นที่บ้าน ภูมิหลังเดิมคนที่มีความรู้พื้นฐานทางการเกษตรกรรมมาก่อนก็จะง่ายกว่า ในส่วนของผู้รับผิดชอบโครงการต้องเลือกคนที่มีใจรักร่วมทุ่มเทเสียสละ ปัญหาของทหารอย่างหนึ่งคือ การฝึกให้ทำตามคำสั่ง จึงมีข้อจำกัดในการพลิกแพลง และทำตามคำสั่งหรือตามหน้าที่เท่านั้น”

“ในส่วนที่เราให้ทุกคนมีส่วนร่วมก็จะทำให้ลดข้อจำกัดในความยึดติดกับเกียรติศักดิ์ศรี บางทีไม่มีสตางค์แต่อยากทำกิน จึงจัดให้ทุกคนหมุนเวียนเข้าไปดูแลอย่างร้านต้นไม้ที่หมุนเวียนคนให้ได้มาสัมผัส เปิดประสบการณ์ ฝึกความรู้ในเรื่องการค้าขาย ร่วมหุ้นกันในเรื่องร้านต้นไม้ ขายผักสวนครัว ขายปุ๋ย เกิดการเรียนรู้เรื่องต้นทุนการผลิต การพัฒนาต่อยอด เช่น จากการปลูกมะนาว มาขยายเป็นตองกิ่ง ขายผล มาขายเป็นกิ่ง และลดการซื้อต้นมาปลูกด้วย คนที่อายุก็จะมีช่องทางฝากขายของได้ ปลูกกล้วยก็ฝากขายกล้วย หรือเพาะกิ่งก็มาฝากขายได้”

1.3 การทำงานกับเครือข่ายความร่วมมือผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “ในการดำเนินการต้องใช้หน่วยงานภายนอกมาช่วยเพราะเราไม่มีความรู้ความชำนาญ เช่น เรื่องดิน เราจะให้กรมพัฒนาที่ดินมาตรวจดินจึงพบว่าดินเปรี้ยว ต้องจัดการแก้ดินเพื่อแก้ปัญหา ทดลองการปลูกข้าวหอมปทุม เพื่อนำมาใช้เลี้ยงสัตว์ หลักคิดคือ การพึ่งพาตนเอง เพราะ ผลผลิตที่ได้นำไปเป็นอาหาร แก่สัตว์ที่เลี้ยงไว้”

รับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์เล่าให้ฟังว่า “ตอนที่กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์เริ่มมีพื้นที่น้อยลงเพราะมีหน่วยงานอื่นๆ มาอยู่ในพื้นที่ ปัจจุบันเรามีพื้นที่ 27 ไร่ 2 งาน ใช้พื้นที่ 1 งานในโครงการเราเริ่มสนใจการปลูกผักออร์แกนิกส์เพราะสามารถปลูกในพื้นที่จำกัด มีบริษัทเอกชนมาให้ความรู้แก่กำลังพล ตอนเลี้ยงไก่ชน อ.ธวัชชัย บุญเลิศ ก็ให้สายพันธุ์มาฟรีเพราะเราตั้งใจอนุรักษ์ไก่พื้นเมือง เช่น ไก่เหลืองหางขาว เราพยายามหาเครือข่ายต่างๆที่ทำให้ต้นทุนลดลง เช่น ได้รับพันธุ์ปลาจากกรมประมง ขอรับการสนับสนุนจากตลาดสี่มุมเมืองเรื่องเศษผักที่เขาทิ้งเพื่อมาเลี้ยงปลานิล”

“ผลผลิตที่เรามีก็นำมาเพิ่มมูลค่า ได้ก็เชิญวิทยากรมาสอนอาชีพเสริม จัดสอนเรื่องการทำส้มตำ และยาสูตรมาตรฐาน ซึ่งวิทยากรเหล่านั้นมาโดยจิตอาสาที่เป็นเครือข่ายกับผู้บังคับบัญชา กำลังพลก็ได้ประโยชน์ไปด้วย”

1.4 การพัฒนาให้ยั่งยืนผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “ช่วงปี พ.ศ. 2554 เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่สิ่งที่ดำเนินการไว้ได้รับความเสียหาย ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในสมัยนั้นเห็นว่ากรมการสื่อสารทหารได้ดำเนินการไว้เป็นต้นแบบ แต่การฟื้นฟูบูรณะต้องใช้งบประมาณ จึงสนับสนุนงบประมาณและให้หน่วยทหารพัฒนาที่มีเครื่องมือพร้อมเข้าดำเนินการปรับปรุง ขยายผลกลายเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กองบัญชาการกองทัพไทย จากเดิมที่มีเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลาในกระชัง ปลูกเห็ดนางฟ้า เลี้ยงไก่พื้นบ้าน ขยายเป็นไก่ดำ เลี้ยงหมู วัวโพนยางคำ แบ่งพื้นที่ 1 ไร่ เป็นไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่ กลายเป็นแหล่งเรียนรู้มีผู้คนมาศึกษาดูงานได้ขยายแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป”

“สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนก็คือ กำลังพลเมื่อเขาเห็นว่าผลผลิตที่เกิดจากการลงมือกระทำสามารถนำไปใช้ได้มันก็จะคงอยู่ เพราะเขาได้ประโยชน์ แต่ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์ต่อตัวเขามันจะจางหายไป ที่สำคัญผู้บังคับบัญชาในทุกระดับต้องให้ความสำคัญเหมือนกับว่า “หัวไม่สาย หางก็ไม่กระดิก”

“การทำเป็นตัวอย่างให้เห็นว่าสามารถปฏิบัติได้จริงอย่างที่คนเลี้ยงปลากัดส่งลูกจนเรียนจบ เลี้ยงไก่สวยงามจนชนะได้รางวัล และมีรายได้ที่ดีเขาก็จะเห็นได้ชัดเจน บางที่เราจัดกระเช้าอวยพรในวาระต่าง ๆ ให้เขาเห็น เช่น ตะกร้าผักสลัดกับน้ำสลัด พอเขาเห็นก็รู้ว่ามันทำได้และลดค่าใช้จ่ายได้ก็เป็นตัวอย่างและได้รับคำชมอีกด้วย เขาก็จะเกิดการนำไปปฏิบัติและพัฒนาไปได้อีก”

ผู้รับผิดชอบโครงการเล่าให้ฟังว่า “ปัจจุบันเราเริ่มแจกจ่ายพันธุ์ไก่ชน ไก่สวยงามไปยังสถานีปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ส่วนภูมิภาคจำนวน 2 สถานี ที่จังหวัดสระแก้ว และกาญจนบุรี เมื่อขยายพันธุ์ไปประสบความสำเร็จส่วนที่เหลือก็มีความต้องการด้วย เริ่มเห็นว่าเราสามารถพัฒนาโครงการนี้ไปยังหน่วยนอกที่ตั้ง และพื้นที่ที่เหมาะสม”

2. การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ เล่าให้ฟังว่า กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบไปด้วย ๕ กองร้อย คือ กองบังคับการและกองร้อยกองบังคับการกองร้อยปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ๑-๓ กองร้อยสนับสนุน มีกำลังพลเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ๓๐ นาย ชั้นประทวน ๑๕๗ นาย การปฏิบัติงานมีทั้งในหน่วยที่ตั้ง และหน่วยนอกที่ตั้งที่หมุนเวียนกันไป กำลังพลส่วนใหญ่จัดที่พักในหน่วย ซึ่งมีคณะกรรมการสวัสดิการบ้านพักเป็นผู้บริหารจัดการ ในปัจจุบันมีการจัดสวัสดิการว่าด้วยเงินสงเคราะห์ข้าราชการ สังกัดกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2558 เพื่อให้ข้าราชการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.1 ด้านสุขภาพดี กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ จัดให้มีการตรวจร่างกายประจำปีๆ ละ 1 ครั้ง มีการทดสอบสมรรถภาพร่างกายปีละ 4 ครั้ง และทุกวันพุธบ่ายเป็นช่วงเวลาออกกำลังกาย ผลิตผลที่ได้จากโครงการนำมาประกอบเลี้ยง หรือมาแจกจ่ายให้กำลังพลได้รับประทาน เพราะเป็นผักปลอดสารพิษ เป็นสมุนไพรที่มีประโยชน์ ผู้บังคับกองพันเล่าว่า “เทศกาลปีใหม่ วันครบรอบสถาปนาหน่วย เจ้ากรมก็แจกจักรยานให้กำลังพลเพื่อนำไปออกกำลังกาย”

2.2 ด้านมีบ้านอาศัย ผู้บังคับบัญชากองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์เล่าให้ฟังว่า “กำลังพลส่วนใหญ่อยู่ในบ้านสวัสดิการที่จัดให้ ดูแลกันแบบมีหัวหน้าบ้านพักจะช่วยเหลือเกื้อกูลกันช่วยสอดส่องดูแลในทุกเรื่อง แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องสัตว์นำโรค เช่น ยุง บางปีก็มีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น มีการพนมหวมกวัน ยังมีปัญหาอยู่บ้าง”

2.3 ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์เล่าให้ฟังว่า “เนื่องจากเป็นหน่วยงานด้านเทคนิค ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารพัฒนาไปมาก นโยบายของผู้บังคับบัญชาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังพลโดยเฉพาะชั้นประทวนเพิ่มขึ้น มีแผนการส่งอบรมระยะสั้นในต่างประเทศ และการจัดการศึกษาตามวงรอบพยายามใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะหน่วยต้องมีการหมุนเวียนไปตามสถานีย่อยด้วย ในขณะเดียวกันก็พยายามสอดแทรกการพัฒนาจิตใจด้วย เช่น การนำจิตอาสาออกโรงทาน”

2.4 ด้านรายได้ก้าวหน้า ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “นอกจากโครงการเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว กองพันยังมีโครงการร้านต้นไม้ที่เป็นช่องทางเพิ่มรายได้ให้แก่กำลังพล โครงการเศรษฐกิจพอเพียงก็เป็นตัวอย่างกิจกรรมที่กำลังพลนำไปปฏิบัติเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย”

2.5 ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย มีการปลูกฝังค่านิยมให้หน่วยปลอดภัยและสิ่งเสพติด หน่วยงานมีการยกย่องผู้ปฏิบัติงานดี เคารพผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ และนำค่านิยม 12 ประการมาเป็นแนวปฏิบัติในการทำงาน ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “ข้าราชการที่นี่แสดงความร่วมมือร่วมใจ ความรักความสามัคคีกันดี สืบเนื่องจากความร่วมมือในการทำงานหรือกิจกรรมของหน่วยโครงการเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับความสำเร็จคิดว่าเป็นผลมาจากความร่วมมือร่วมใจ”

2.6 ด้านร่วมใจพัฒนา เมื่อมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน หรืองานที่ต้องให้บริการแก่หน่วยงานภายนอก ข้าราชการให้ความร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมนั้นๆ ให้สำเร็จ ดังที่ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์อยู่กันเสมือนครอบครัวใหญ่ เมื่อกิจกรรมอะไรก็จะร่วมมือกันคนไหนพร้อมและจัดสรรเวลาได้ก็จะมาช่วย และประเพณีต่างๆ ของหน่วยตลอดจนวันสำคัญต่างๆ ก็จะร่วมกันทำกิจกรรม”

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสาร กองบัญชาการทหารกองทัพบกไทย

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ประกอบไปด้วย ผู้บังคับกองพันในปัจจุบัน 1 นาย ทหารชั้นสัญญาบัตร ๒ นาย และนายทหารชั้นประทวน ๕ นาย ณ กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ถนนสรองประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง

ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยผู้วิจัยได้ถามเป็นเรื่องราวๆ และถามเป็นประเด็นๆ เกี่ยวกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้ให้สัมภาษณ์ชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน เล่าให้ฟังว่า “หน่วยงานมีการจัดให้เข้ารับการอบรมที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ของกองบัญชาการกองทัพไทย นอกจากนั้นยังมีการจัดอบรมเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นระยะ ถ้าไม่ต้องหมุนเวียนไปสถานีย่อยก็จะเข้าร่วมอบรมอยู่ที่จังหวัดโอกาสในช่วงนั้นๆ”

“เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เพียงการปลูกผัก แต่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางใช้ชีวิตดีขึ้นได้ เช่น การแบ่งส่วนเงินเดือน ใช้จ่ายอย่างเหมาะสม เรื่องนี้ก็เป็น การนำเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเรา”

“กองพันของเราเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ และหวังว่าจะขยายผลให้ใหญ่ขึ้นเพราะเศรษฐกิจพอเพียงนั้นกว้างมากใช้ได้ในทุกระดับทั้งส่วนตัว ชุมชนและประเทศชาติ ถ้าใครจับแนวทางไม่ถูกจะหลงไปเลย ที่เราทำอยู่คือ การสร้างกลุ่มให้สร้างรายได้ แบ่งกำไรและช่วยกันดูแล”

“หลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ผมนำมาปฏิบัติ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตนเอง คือ ถ้าหาเงินมาได้ต้องรู้จักใช้ และมีการเก็บออม ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย เพื่อความจำเป็นฉุกเฉินใช้จะได้มีใช้ ไม่ใช่ใช้เพราะความอยากได้ ต้องใคร่ครวญว่าเราจำเป็นต้องใช้หรือไม่”

“เรื่องเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมหมายถึง เราสามารถแสวงหาความรู้ เช่น วิธีการนำของที่เหลือใช้มาประยุกต์ใช้งานโดยไม่ต้องเสียเงินซื้อ การนำความรู้มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ไม่ใช่ไปหาผลประโยชน์ฉ้อโกงผู้อื่น”

2. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านสุขภาพดี ผู้ให้สัมภาษณ์ชั้นประทวนเล่าให้ฟังว่า “กำลังพลทุกคนผมว่าเรามีความสุข สามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง ช่วยกันดูแลพืชผักที่เราปลูกกันเอง กินกันเอง ใช้วัสดุธรรมชาติ ไม่ใช่สารเคมี ตอนเก็บผักมากินก็ภูมิใจ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์จากพื้นที่ที่รกร้าง รู้ว่าการทำอย่างนี้เกิดประโยชน์อะไรต่อชีวิต”

“การไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ สุขภาพก็จะดี”

“การขี่จักรยานไปทำงานแทนการขี่จักรยานยนต์หรือรถยนต์ เพราะบ้านพักอยู่ใกล้กับที่ทำงานได้ทั้งการออกกำลังกาย ได้ทั้งสุขภาพที่ดีขึ้น ประหยัดน้ำมัน สภาวะแวดล้อมดีขึ้น เพราะไม่มีควันไอเสียจากรถ เมื่อสุขภาพกายดี สุขภาพจิตก็ดีขึ้นไปด้วย”

ด้านบ้านอาศัยผู้ให้สัมภาษณ์เล่าให้ฟังว่า “เดี๋ยวนี้คิดก่อนว่าของใช้ในบ้านอะไรที่ไม่จำเป็นต้องมีก็ได้”

“หลังบ้านมีพื้นที่ปลูกผักไว้กินเอง พวกผักสวนครัว ลดค่าใช้จ่ายแม้ว่าจะต้องย้ายขึ้นคอนโดในอนาคต ก็คงปลูกผักในกระถาง ปลูกผักแนวตั้งก็จะลองดู”

“การมีสวัสดิการบ้านพักทำให้วัยต้นๆ ที่ยังมีกำลังเงินไม่พออยู่ในระยะสร้างตัวก็เป็นขวัญกำลังใจที่ดี เวลาออกไซด์ก็ไม่ต้องห่วงเพราะอย่างไรก็รู้สึกว่าครอบครัวอยู่ปลอดภัยใกล้บ้านก็มีสนามเด็กเล่น มีอะไรก็ช่วยกันดูแล เกื้อกูลกัน”

ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า “กองพันจะมีการแจ้งเรื่องสำคัญทุกเช้าเวลามารวมแถว แต่คนของเราจะหมุนเวียนไปตามสถานีย่อยก็อาจไม่ทั่วถึง”

“สมัยนี้ค้นหาข้อมูลได้ง่ายจากอินเทอร์เน็ต ต้องระวังเรื่องกิเลส และกำจัดกิเลส ได้อย่างไร ชีวิตก็มีความสุข”

“ความรู้ที่หน่วยจัดให้โดยเฉพาะเรื่องการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงดีมากได้ ความรู้เพิ่มขึ้น และประสบการณ์จากการได้ลงมือทำเอง ทำให้เข้าใจแล้วนำมาทำต่อที่บ้านได้ มีปัญหาอะไรก็จะสอบถามผู้รู้ก็จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาทั้งด้านความรู้ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

ด้านรายได้ก้าวหน้า ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าให้ฟังว่า “การรวมกลุ่มจัดทำกิจกรรมปลูกพืชผัก ไร่ต้นไม้ เมื่อมีกำไรก็มาแบ่งปันกัน ช่วยค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้ส่วนหนึ่ง”

“ไม่ใช่เพียงปลูกผักอย่างเดียวยังสามารถนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ เช่น การใช้กระดาษที่ใช้แล้วเพียงหน้าเดียว ก็นำมาใช้ซ้ำได้อีก ทำให้ประหยัดกระดาษและงบประมาณของทางราชการที่จะนำไปซื้อกระดาษได้มาก เงินงบประมาณนำไปซื้อสิ่งจำเป็นอื่นได้”

“ถ้ายังไม่มีทางเพิ่มรายได้ผมก็จะเลือกใช้การประหยัดอดออม อดทน” ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “เดี๋ยวนี้ใช้เทคโนโลยีช่วยในการค้าขายเพิ่มรายได้ทางอินเทอร์เน็ต แก้ปัญหาเรื่องอายุ ทำกินไม่เห็นหน้ากัน ที่เห็นผลก็คือ การกั๊ยมีน้อยลง เห็นคุณค่าของเงินมากขึ้น หาทางเพิ่มรายได้มากขึ้น”

ด้านการปลูกฝังค่านิยมไทย ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าให้ฟังว่า “การที่เราพร้อมกันทำคิดด้วยกัน มันทำให้เรารู้จักการฟังคนอื่น คนที่มีประสบการณ์มากกว่าเรา ก็เหมือนเราให้เกียรติกันไม่ใช่เรื่องชั้นยศ ตอนกลางหยูาก็เหมือนสมัยก่อน มีประเพณีสงกรานต์ จะได้เรื่องความรักความสามัคคี การร่วมแรงร่วมใจ” ผู้บังคับกองพันเล่าให้ฟังว่า “เราให้ไก่น้ำดีกับชาวบ้านที่อยู่ใกล้สถานีย่อย บ้านเขาปลูกข้าว เขาก็จะเอาข้าวมาให้เรา”

“มีข้าราชการอยู่รายหนึ่งเป็นหนึ่งอยู่มาก คนในกองร้อยประชุมกันว่า มีหนทางช่วยได้อย่างไร เพราะเขาก็รับจ้างเข้าเวรจนแทบไม่ได้พักผ่อนก็เริ่มแยลง ทุกคนตกลงใจให้พื้นที่ในการเลี้ยงปลาเพิ่ม จนปลดหนี้ได้ นี่ก็เป็นตัวอย่างของความเอื้ออารีต่อกันและใช้การตัดสินใจภายใต้ความ มีเหตุผล และคุณธรรมที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์”

ด้านร่วมใจพัฒนา ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าให้ฟังว่า “กองพันมีกิจกรรมหลายอย่างที่ต้อง ร่วมกัน อย่างกิจกรรม 5 ส. กิจกรรมวันสถาปนากองพัน งานปีใหม่ เวียนเทียน พัฒนาทั้งที่ทำงาน ทั้งที่บ้านพักของหน่วย หน่วยไม่ใหญ่มาก ลงช่วยกัน คนทำมากทำน้อยเท่ากันไม่มีที่ไม่ว่า”

“ถ้าเราเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน บ้านเรา ชุมชนเรา หน่วยงานเราก็จะพัฒนา”

สรุปผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการกองทัพอากาศ เรื่อง การส่งเสริม และเผยแพร่ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างชัดเจน
2. มีการพัฒนาองค์ความรู้จนเกิดการถ่ายทอดความรู้เพื่อเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นๆ หรือผู้ที่สนใจได้ศึกษาภายใต้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงกองบัญชาการกองทัพอากาศ

3. มีการสนับสนุนส่งเสริมงบประมาณ เครื่องมือในการพัฒนา ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนางานโดยการจัดการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตน พัฒนา และปรับปรุงสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต

4. การนำแนวนโยบายสู่การปฏิบัติควรวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน (SWOT) ของหน่วยก่อนจึงร่วมวางแผน และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่างๆ

5. กลยุทธ์มีการดำเนินการเพื่อลดข้อจำกัดในการเป็นทหาร คือ การใช้วิธีการหมุนเวียนให้มีประสบการณ์ตรง และการเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วม

6. การดำเนินงานเพื่อการลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิต การประหยัด การเพิ่มรายได้นั้นต้องคิดให้ครบวงจร มีภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน และเรียนรู้ในบริบทที่เหมาะสมของตนเอง รู้จักข้อดีและข้อด้อย เพื่อการพัฒนาต่อยอด

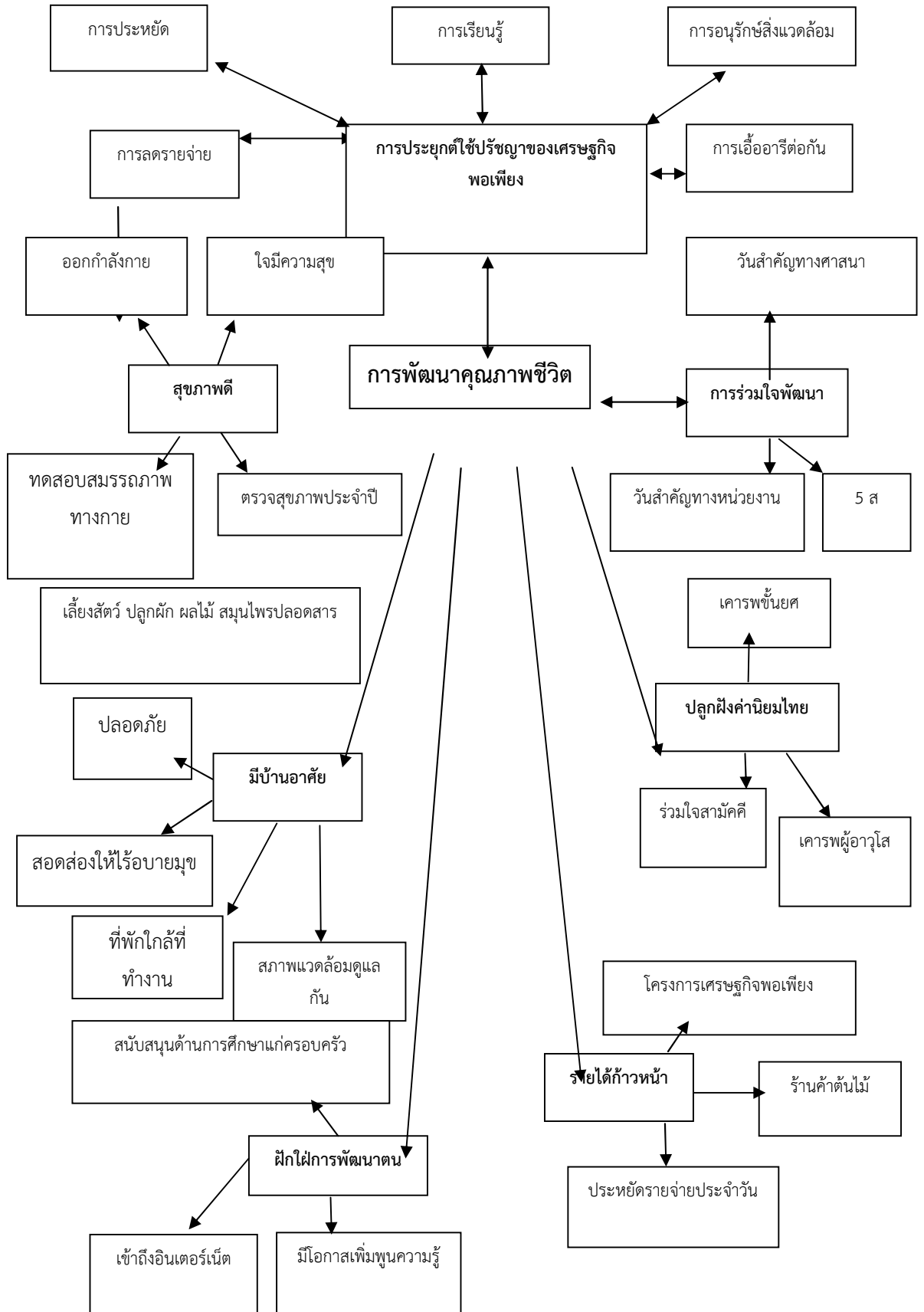
7. การดำเนินงานที่จะเกิดผลดีนั้นต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สมุนไพรในกระบวนการผลิต และอนุรักษ์พืชและสัตว์ที่ไม่ได้อยู่ในตลาดเศรษฐกิจแต่อาจเป็นประโยชน์ในอนาคตของประเทศ

8. ผู้บังคับบัญชาในทุกระดับต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน ทำเป็นตัวอย่างจึงจะเกิดความร่วมมือร่วมใจ

9. ผู้ปฏิบัติเมื่อได้ลงมือทำ และเห็นผลลัพธ์จริงจะเกิดการพัฒนาต่อยอดและนำไปสู่ความยั่งยืน

สรุปผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ได้วางแผนภาพที่ 4-1

แผนภาพที่ 4-1: แผนภูมิแสดงการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview guideline) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน จำนวน 100 นาย และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 นาย ได้แก่ ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ที่ปฏิบัติงานในขณะเริ่มดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน นายทหารผู้รับผิดชอบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง นายทหารชั้นสัญญาบัตร 2 นาย นายทหารชั้นประทวน 5 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและแนวทางการสัมภาษณ์ระดับลึก และนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุป

การศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตามปัจจัยส่วนบุคคลของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 100 นาย พบว่า เป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุราชการน้อยกว่า 3 ปี มีชั้นยศสิบ/จ่าตรี/จ่าสิบตรี-สิบเอก/จ่าเอก/จ่าอากาศเอก มีสถานภาพโสด ประสบการณ์การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีประสบการณ์ได้รับนานๆ ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่าโดยรวมมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เมื่อพิจารณาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ด้านร่วมใจพัฒนา ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน ด้านสุขภาพดี ด้านรายได้ก้าวหน้า และด้านบ้านอยู่อาศัย

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านสุขภาพดี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี กรณีป่วยท่านมีคนดูแลและได้รับการรักษาจากแพทย์และท่านมักหลีกเลี่ยงการดื่มสุราและการสูบบุหรี่

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านบ้านอยู่อาศัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครอบครัวของท่านมีความเข้าใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ที่พักของท่านอยู่ใกล้ที่ทำงาน และที่พักของท่านไม่มีพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ ยุง เป็นต้น

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวได้มีโอกาสเรียนหนังสือจนสำเร็จการศึกษาทุกคน ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งจากการศึกษาในและนอกระบบ และท่านได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านรายได้ก้าวหน้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีความพึงพอใจในอาชีพที่ทำอยู่ ท่านมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน และท่านพอใจกับการหมุนเวียนกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม และท่านร่วมปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่สมาชิกครอบครัวและยึดถือเป็นหลักปฏิบัติการทำงาน

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านร่วมใจพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านร่วมกิจกรรม 5 ส. อยู่เสมอ ท่านร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน/หน่วยงาน เช่น กีฬาสี, วันสถาปนา

หน่วยงาน และท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เช่น ทำความสะอาดหมู่บ้าน การปลูกต้นไม้ ฯลฯ

การวิเคราะห์ข้อมูลการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประหยัด ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ด้านการลดรายจ่ายอยู่ในระดับมาก และด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการลดรายจ่าย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยด้านการลดรายจ่ายสูงสุด คือ ท่านมีการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เงินประกันชีวิตแบบออมทรัพย์ เงินเก็บสหกรณ์ รองลงมา คือ ท่านมีการจัดการในบ้าน/ที่พักเพื่อลดค่าน้ำ, ค่าไฟฟ้า, ค่าโทรศัพท์ และท่านลดละเลิกอบายมุข 6 ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการเพิ่มรายได้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 1 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก คือ ท่านมีส่วนร่วมในโครงการเพิ่มรายได้ของหน่วยงาน เช่น โครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ. ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการประหยัด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยด้านการประหยัดสูงสุด คือ ท่านปิดไฟก่อนออกจากบ้าน/ที่พัก/ที่ทำงาน ท่านเปิดไฟเฉพาะดวงที่จำเป็นเพื่อทำงาน และท่านใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ปิดน้ำก่อนออกจากที่พัก/ที่ทำงาน ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ท่านสนับสนุนและฝึกนิสัยการออมให้แก่บุตรหลานตั้งแต่ยังเล็ก ท่านแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและนำความรู้มาทำประโยชน์ให้ครอบครัว/หน่วยงาน ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานมีการสืบทอดประเพณี (วัฒนธรรม) และภูมิปัญญาท้องถิ่น และท่านส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึกและนำไปใช้ประโยชน์

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 4 ข้อ อยู่ในระดับมาก คือ ท่านไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำและที่สาธารณะ ท่านหลีกเลี่ยงการเผากิ่งไม้และเผาขยะในชุมชน ท่านปลูกต้นไม้บริเวณรอบบ้าน ท่านหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและพลาสติก ส่วนอีก 1 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ด้านการเอื้ออารีต่อกัน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก คือ ท่านมีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้สูงอายุ, คนพิการ, เด็ก, ผู้ด้อยโอกาส ท่านส่งเสริมสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนบ้าน ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันปีใหม่ วันสถาปนาหน่วยงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า

ผู้บัญชาทหารสูงสุดได้กำหนดนโยบายให้กำลังพล ศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตน พัฒนาและปรับปรุงสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพลในแต่ละประเภท เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยได้กำหนดเป็นนโยบายเฉพาะด้านกำลังพลและด้านกิจการพลเรือน มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (https://www.rtarf.mi.th./pdf/plan_60.pdf, 2560) เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของกำลังพลและผู้ที่สนใจ ดำเนินการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโดยจัดการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในส่วนของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์มีขั้นตอนการดำเนินงานตามนโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล โดยมีการดำเนินการดังนี้

ดำเนินการจัดทำ SWOT analysis หน่วยงานมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโครงการ และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการเพิ่มพูนองค์ความรู้เรื่องหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ โดยยึดหลักการลงมือปฏิบัติและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน และสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ

กิจกรรมต้องมีความหลากหลายเพื่อให้ทางเลือกแก่กำลังพล โดยมีกิจกรรมร้านต้นไม้ การปลูกผักออร์แกนิกส์ เพาะเห็ด เลี้ยงไก่พื้นบ้าน เช่น ไก่ชน ไก่สวยงาม และปลูกกล้วย การฝากขายผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ

การทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ต่อด้านความรู้ และลดต้นทุนการผลิต

ผลผลิตที่เกิดจากการลงมือปฏิบัติ และกำลังพลได้รับประโยชน์จริง มีหลักธรรมาภิบาลในการจัดการโครงการ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญทำเป็นตัวอย่าง จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ได้จัดด้านสุขภาพดี มีการตรวจสุขภาพประจำปีๆ ละ 1 ครั้ง ส่งเสริมการออกกำลังกาย และสนับสนุนให้กำลังพลได้รับประทานผักผลไม้ปลอดสารพิษ ด้านอยู่อาศัย จัดสวัสดิการบ้านพัก เน้นเรื่องสอดส่องด้านความปลอดภัยจากยาเสพติด ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน มีการจัดให้กำลังพลได้รับอบรมระยะสั้นทั้งในและต่างประเทศ และการพัฒนาด้านจิตใจ เช่น การอบรมด้านคุณธรรม การทำงานด้านจิตอาสา

ด้านรายได้ก้าวหน้า มีช่องทางให้กำลังพลมีส่วนร่วมในโครงการร้านต้นไม้พันธุ์ .ปสอ. และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย มีการปลูกฝังค่านิยมให้ปลอดภัยและสิ่งเสพติด ยกย่องผู้ปฏิบัติงานดี และนำค่านิยม 12 ประการ มาเป็นแนวปฏิบัติในการทำงาน ด้านร่วมใจพัฒนาหน่วยงานมีโครงการ 5 ส. โครงการลดการใช้พลังงาน กำลังพลให้ความร่วมแรงร่วมใจกันในการทำกิจกรรมที่ให้บริการทั้งต่อหน่วยงานภายในและภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ กองบัญชาการกองทัพไทย

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าโดยภาพรวม กำลังพลมีลักษณะทหารอาชีพ รักเกียรติ ศักดิ์ศรี ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการดัดรับ, ฝ่าฝืน, ค้นหาที่ตั้งวิหตุ, วิเคราะห์ข่าวกรองทางการสื่อสาร และข่าวกรองอิเล็กทรอนิกส์ นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน จบการศึกษาเฉพาะด้าน มีความเป็นทหารอาชีพ การปฏิบัติงานต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติงานตามสถานีปฏิบัติการใน 5 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว, กาญจนบุรี, สกลนคร, เชียงราย และนครศรีธรรมราช การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และระดับชุมชน เห็นได้จากการรวมตัวกันทำกิจกรรมร้านต้นไม้ การปลูกผักและผลไม้ปลอดสารพิษ เพาะเห็ด เลี้ยงไก่พื้นบ้าน เลี้ยงปลา ทำกิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคม โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขแก่กำลังพลส่วนรวม บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือแบ่งปัน จนกระทั่งสามารถพัฒนาไปสู่เครือข่ายสถานีปฏิบัติการได้ 2 สถานี อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ แนวลึก พบว่า กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะการเข้าใจความหมายที่เกิดจากความจำที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ความเข้าใจความหมายของสิ่งนั้นโดยการแปลความหมายและตีความหมาย และขยายความได้บางส่วน ส่วนการนำไปใช้เพื่อการแก้ไขปัญหา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ยังไม่สามารถวิเคราะห์หรือนำไปใช้ได้ครบถ้วน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามลำดับหัวข้อดังนี้

ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีการกำหนดนโยบายให้กำลังพลจึงให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนพัฒนาและปรับปรุงสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพลในแต่ละประเภท เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการจัดประกวดผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานต่างๆเกิดการพัฒนากำหนดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยภาพรวมกำลังพลมีความรู้ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า การผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติงานในสถานปฏิบัติกรทำให้โอกาสในการอบรมน้อยไปด้วย สอดคล้องกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกำลังพลตามประสบการณ์ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับนานๆ ครั้ง สอดคล้องกับการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงและสังคมแห่งชาติ (2548 : 92-98) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักและเคยได้ยินคำว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่ประเด็นที่ประชาชนยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของการใช้ของฟุ่มเฟือยแต่ไม่รู้จักความพอดี กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนน้อย

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ด้านร่วมใจพัฒนา ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน ด้านสุขภาพดี ด้านรายได้ก้าวหน้า และด้านบ้านอยู่อาศัย

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำลังพลส่วนใหญ่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของชนะพล แก้ววาทะ, พลตรี (2553 : 63) พบว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กองบัญชาการกองทัพไทยได้มีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีอยู่เสมอๆ ทำให้คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม พบว่า ชุมชนปทุมอโศก มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสีห์ ธาร, พลตรี (2552 : ก) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมยุทธบริการทหาร พบว่า คุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมยุทธบริการทหารมีระดับคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับดี หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสุขภาพดีสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านสุขภาพดีอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี กรณีป่วยท่านมีคนดูแลและได้รับการรักษาจากแพทย์ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่คุณภาพ ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัยได้มาตรฐาน ท่านมีจิตใจเบิกบาน ไม่เครียด ไม่หดหู่ ไม่วิตกกังวล ในแต่ละวันท่านได้รับการพักผ่อนอย่างเพียงพอ ท่านได้ออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที ขึ้นไป สัปดาห์ละ 3 วัน ท่านมีความรู้เบื้องต้นในการดูแลสุขภาพและการใช้ยา และท่านมักหลีกเลี่ยงการดื่มสุราและการสูบบุหรี่ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสุขภาพดี อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพราะกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์มีการปลูกผักปลอดสารพิษ ปลูกผักสมุนไพร ให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารที่กำลังพลรับประทาน เรื่องสุขภาพและการออกกำลังกาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ นวมนาคะ (2550 : 1-2) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ พบว่า คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

คุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านบ้านอยู่อาศัย สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านบ้านอยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครอบครัวของท่านมีความเข้าใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ที่พักของท่านอยู่ใกล้ที่ทำงาน ที่พักของท่านมีน้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอ ที่พักของท่านปลอดภัยจากมิจฉาชีพ ที่พักของท่านมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะที่พักของท่านมีการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ หากฝนตกชุกที่ที่พักของท่านจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจากการระบายน้ำที่ดี ที่พักของท่านไม่ถูกรบกวนจากมลภาวะ เช่น กลิ่นเหม็นของขยะ เสียง คิว้น และฝุ่นละออง ฯลฯ ที่พักของท่านไม่มีพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ ยุง ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านบ้านอยู่อาศัย อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานมีการจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอกับความต้องการของกำลังพล มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูแลรับผิดชอบโดยมีหัวหน้าและรองหัวหน้าบ้านพัก ในการสอดส่องความปลอดภัย และปัญหาความต้องการของสมาชิกบ้านพัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะพล แก้ววาทะ, พลตรี (2552 : ก) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ข้าราชการทหารสังกัดหน่วยข่าวกรองทางทหารมีคุณภาพชีวิตในด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและที่อยู่อาศัยของชุมชนอยู่ในระดับมาก

คุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านฝึกฝนการพัฒนาตน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกครอบครัวได้มีโอกาสเรียนหนังสือจนสำเร็จการศึกษาทุกคน ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งจากการศึกษาในและนอกระบบ ท่านได้รับการสนับสนุนให้มีการอบรมพัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม/ ประชุม/ สัมมนาของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ท่านได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดให้กำลังพลได้รับการอบรมระยะสั้นทั้งในและต่างประเทศ เข้าถึงแหล่งความรู้ เช่น อินเทอร์เน็ต รวมถึงจัดให้มีการพัฒนาด้านจิตใจ เช่น การอบรมด้านคุณธรรม การทำงานด้านจิตอาสา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนา

คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโคก จังหวัดนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโคกด้านฝึกฝน การศึกษา มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

คุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านรายได้ก้าวหน้า สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านรายได้ก้าวหน้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีความพึงพอใจในอาชีพที่ทำอยู่ ท่านมีความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน ท่านได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บังคับบัญชา ท่านพึงพอใจกับเงินเดือน/ เงินพิเศษ/ สวัสดิการที่ได้รับ เนื่องจากพอเพียงกับค่าใช้จ่าย และท่านพอใจกับการหมุนเวียนกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์ ด้านรายได้ก้าวหน้า อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีช่องทางให้กำลังพลมีส่วนร่วมในโครงการร้าน ต้นไม้ พัน.ปสอ. และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกิจกรรมตามที่ตนถนัดและให้กำลังพลมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่กำลังพล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโคก จังหวัดนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโคก ด้านรายได้ก้าวหน้า มีคุณภาพชีวิตอยู่ใน ระดับมาก

คุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านปลูกฝังค่านิยมไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ ท่าน ให้ความเคารพและนับถือผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม ท่านให้ความเคารพนักบวช ผู้ทรงศีล ทรงธรรม ทรงวินัย ท่านส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรม, ศาสนา, ของชุมชนและหน่วยงาน ท่านร่วม ปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้แก่สมาชิกครอบครัวและยึดปฏิบัติในการทำงานตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงคราม อิเล็กทรอนิกส์ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึก กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการเคารพชั้นยศและผู้อาวุโส รณรงคให้กำลังพลปลอดจากอบายมุขและสิ่งเสพติด มีการยกย่องผู้ปฏิบัติงานดี และค่านิยม 12 ประการ มาเป็นแนวปฏิบัติในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ นวมนาคะ (2550 : 1-2) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ พบว่า คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย พบว่า ประชาชนมีคุณภาพชีวิตอยู่ใน ระดับมาก

คุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านร่วมใจพัฒนา สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลด้านร่วมใจพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านร่วมกิจกรรม 5 ส. อยู่เสมอ ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับ วัฒนธรรมของชุมชน/ หน่วยงาน ท่านให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น เมื่อมี

กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ท่านร่วมกิจกรรมประเพณีของชุมชน/ หน่วยงาน ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านร่วมใจพัฒนา อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดโครงการ 5ส. โครงการลดการใช้พลังงาน โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมกิจกรรมที่อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีในวันสำคัญของศาสนา และหน่วยงานสม่ำเสมอ ทำให้มีการร่วมแรงร่วมใจกัน และทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมไศก จังหวัดนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมไศกด้านร่วมใจพัฒนามีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการอิเล็กทรอนิกส์ สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประหยัด ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการลดรายจ่าย ตามลำดับ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการเพิ่มรายได้

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ยึดแนวคิดให้ทุกคนมีส่วนร่วม และรวมกลุ่มกัน ยึดถือขั้นยศ แต่เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามภูมิหลังของแต่ละบุคคลมี ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นกำลังพลรุ่นใหม่มีเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง ขวนขวายหาความรู้เพราะการปฏิบัติงานที่มีเทคโนโลยีทันสมัยปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ อยู่แบบที่แบบน้อง มีการเอื้ออารีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสีณัฐ มณีโชติ (2552, 59-69) ศึกษาเรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันทหารราบช่างที่ 9 ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการนำไปประยุกต์ใช้อาศัยอยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการลดรายจ่าย สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการลดรายจ่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการลดรายจ่ายรายช้อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ ท่านมีการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เงินประกันชีวิต แบบออมทรัพย์, เงินเก็บสหกรณ์ ท่านมีการจัดการในบ้าน/ ที่พักเพื่อลดค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า, ค่าโทรศัพท์ ท่านลด ละ เลิกอบายมุข มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ท่านมีรายรับสมดุลดรายจ่าย ท่านมีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการลดรายจ่าย อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดสวัสดิการพื้นฐานด้านต่างๆ ที่จำเป็นแก่กำลังพล หน่วยงานมีการจัดโครงการปลูกผักผลไม้ไว้แจกจ่ายแก่กำลังพล และสนับสนุนให้กำลังพลใช้จักรยานในการเดินทางมาทำงานเนื่องจากที่พักอยู่ใกล้ที่ทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการลดรายจ่ายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเพิ่มรายได้ สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเพิ่มรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเพิ่มรายได้ รายชื่ออยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ท่านมีส่วนร่วมในโครงการเพิ่มรายได้ของหน่วยงาน เช่น โครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ, ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านทำการคัดแยกขยะ เช่น ขวดพลาสติก กระดาษ เพื่อนำมาขายเพิ่มรายได้ ท่านมีอาชีพเสริมจากงานประจำที่ทำอยู่ ท่านปลูกพืชสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือน ท่านทำปุ๋ย/ น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในครัวเรือน ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดโครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ. สาเหตุที่การเพิ่มรายได้ไม่มากนักจากการมีภาพลักษณ์ของศักดิ์ศรี เกียรติยศ ถือแนวปฏิบัติตามสั่งจึงขาดประสบการณ์ในการพลิกแพลง อย่างไรก็ตามมีข้าราชการทหารรุ่นใหม่มีช่องทางเพิ่มรายได้จากการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ทำให้กำลังพลมีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศกด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัด สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการประหยัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัดรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านปิดไฟก่อนออกจากบ้าน/ ที่พัก/ ที่ทำงาน ท่านเปิดไฟเฉพาะดวงที่จำเป็นเพื่อทำงาน ท่านใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ปิดน้ำก่อนออกจากที่พัก/ ที่ทำงาน ท่านเก็บถุงพลาสติก กระดาษ ฯลฯ ไว้เพื่อนำกลับมาใช้อีก ท่านนำอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านหรือที่ทำงานที่ชำรุดมาซ่อม แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัด อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กำลังพลส่วนใหญ่เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย เงินเดือนน้อยจึงต้องตัด

ทอนค่าใช้จ่ายในด้านที่ไม่จำเป็นลดความฟุ่มเฟือย คำนึงถึงความพอประมาณ คือ ความพอดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ ถาวร, พลตรี (2553 : ก) ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการกรมยุทธบริการทหาร พบว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองของความมีเหตุผลมีความสัมพันธ์กับความพอประมาณ คือ การใช้ชีวิตให้มีความพอกินพอใช้ อยู่ตามฐานะของตนเอง ไม่ฟุ่มเฟือย อยู่อย่างมีสติ โดยการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวให้ได้

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านสนับสนุนและฝึกนิสัยการออมให้แก่บุตรหลานตั้งแต่ยังเล็ก ท่านแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและนำความรู้มาทำประโยชน์ให้ครอบครัว/หน่วยงาน ท่านสนับสนุนให้บุตรหลานมีการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ท่านส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการบันทึกและนำไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ เป็นหน่วยงานที่มีกำลังพลวัยหนุ่มที่ต้องการพัฒนาตนเอง ให้ความเคารพในความอาวุโส ในขณะเดียวกันก็นับถือคนจากประสบการณ์ที่มีมากกว่าตนเองไม่ได้คำนึงถึงชั้นยศ แต่เพียงอย่างเดียว หน่วยงานสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายสะดวกต่อการแสวงหาหรือเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และมีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้มีประสบการณ์ ฝึกการลงมือทำด้วยตนเอง ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น และเห็นประโยชน์ของการประหยัดอดออม

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำและที่สาธารณะ ท่านหลีกเลี่ยงการเผากิ่งไม้และเผาขยะในชุมชน ท่านปลูกต้นไม้บริเวณบ้าน ท่านหลีกเลี่ยงการใช้โฟมและถุงพลาสติก ตามลำดับ และมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ท่านรู้จักการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ที่ปลูกผัก ผลไม้ พืชสมุนไพรปลอดสารพิษ ผลิตและใช้น้ำส้มควันไม้ มีการคำนึงถึงการไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมอนุรักษ์พันธุ์สัตว์พื้นบ้านของไทย เช่น ไก่ชน ไก่พื้นบ้านอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558 : จ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมโมศก จังหวัดนครปฐม พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเอื้ออารีต่อกัน สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเอื้ออารีต่อกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้สูงอายุ, คนพิการ, เด็ก, ผู้ด้อยโอกาส ท่านส่งเสริมสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนบ้าน ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา ฯลฯ ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน/ ที่ทำงาน และท่านนำเสนอปัญหาเข้าที่ประชุมและพิจารณาแก้ไขร่วมกัน ตามลำดับ

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเอื้ออารีต่อกัน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม การรวมหุ้นกันของกำลังพลในร้านต้นไม้ พัน.ปสอ. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง การมีระบบการดูแลหัวหน้าบ้านพัก ทำให้กำลังพลมีความสัมพันธ์และสร้างวัฒนธรรมที่ดีในการช่วยเหลือเกื้อกูลอันเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคมไทยที่มีมาตั้งแต่ในอดีตและก่อให้เกิดความเอื้ออารีต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชญากรณ์ วีระพันธ์ (2550 : 84-87) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีบ้านบัวงาม ตำบลสีบัวทอง อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมของหมู่บ้านมีกระบวนการก่อเกิดกลุ่ม ความเข้มแข็งของกลุ่ม มีความศรัทธาในตัวแกนนำหมู่บ้านและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร พบว่า โดยภาพรวมเป็นกำลังพลที่มีกิจกรรมสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ที่เข้าร่วมกัน คือ โครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ. และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินกิจกรรมจะเข้าที่ประชุมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือหาทางออกร่วมกัน มีการผลัดเปลี่ยนหน้าที่รับผิดชอบ หาทางคิดการลดค่าใช้จ่าย การประหยัดต้นทุน กำลังพลมีความพร้อมในการเรียนรู้ใหม่ แม้ว่าจะมีข้อจำกัดในเรื่องการปฏิบัติตามสั่งอยู่บ้าง กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีผู้บังคับกองพลและกำลังพลที่มีแนวคิดในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีการณรงค์ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ การอนุรักษ์พืชสมุนไพร ไม้พื้นบ้านและไม้ชน การใช้น้ำส้มควันไม้กำจัดศัตรูพืช การใช้ภูมิปัญญาในการแก้ดินเพื่อแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว

จากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น ย่อมมีผลทำให้กลุ่มตัวอย่างของกำลังพลมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ให้ความสำคัญกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและเห็นว่าเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่ชัดเจนของผู้บัญชาการทหารสูงสุด โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 24560 อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดอบรมในเรื่องการทำบัญชีการออม หรือการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และการให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในกลุ่มข้าราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ หรือในกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความรู้ในประเด็นเหล่านี้

ผลการศึกษาพบว่าพื้นที่ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง จากพื้นที่ในการเกษตร แนวราบจะลดลงตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เมือง จึงควรให้ความรู้ในการเพิ่มรายได้จากพื้นที่เกษตรแนวตั้งแก่กำลังพลด้วย

ควรจัดทำคู่มือการดำเนินโครงการในฐานต่างๆ ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเกิดเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตรงและถ่ายทอดความรู้ให้ยั่งยืนต่อไป

การดำเนินงานจากโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ. ควรมีการติดตามผลที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการศึกษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คุณภาพชีวิตของกำลังพลอยู่ในระดับน่าพอใจ กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ควรรักษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลให้เข้มแข็ง แข็งแรง มั่นคง และต่อเนื่อง เมื่อลงลึกในรายละเอียดจะเห็นว่า การปลูกฝังค่านิยมไทยแก่กำลังพลประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นถ้าจะพัฒนาขึ้นไปอีก ควรมีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรมการประกวด “บ้านเรือนที่น่าอยู่อาศัย” ในมิติต่างๆ เช่น ด้านความสะอาด ด้านความเป็นระเบียบ ด้านสภาพแวดล้อมในบ้านและนอกบ้าน เป็นต้น จัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดบ้านพัก ลดลูกน้ำยุงลาย ฯลฯ เพราะการจัดกิจกรรมเหล่านี้จะส่งผลไปถึงคุณภาพชีวิตด้านบ้านอยู่อาศัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดด้วย

ในด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยพบว่า กำลังพลมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก เพื่อพัฒนาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่สูงขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์และมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรม “อาชีพก้าวหน้า พัฒนาก้าวไกล” เพื่อให้กำลังพลและครอบครัวประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยัน อดทน อดออม ขวนขวาย และพัฒนากำลังพลในมิติต่างๆ ให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรู้เท่าทันมีสติ มีปัญญา มีความรอบคอบ จัดกิจกรรม “ละอบายมุข ได้ชีวิตสบายจริง” เพื่อกระตุ้นเตือนสติให้รู้จักโทษของอบายมุขต่อสุขภาพ เศรษฐกิจของครอบครัว และนำคนที่เลิกอบายมุขได้แล้ว มาเล่าประสบการณ์ชีวิตให้ฟังว่ามีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่รายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรให้ความสำคัญเรื่องการเพิ่มรายได้จากสิ่งที่หน่วยงานมีองค์ความรู้ อยู่ เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยการรวมกลุ่มผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน หรือจัดการตั้งธนาคารขยะในชุมชนที่พักของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ นำมาแลกเปลี่ยนกับผลผลิตที่โครงการเศรษฐกิจพอเพียงผลิตได้ หรือ จากโครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ.

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยที่มีพื้นที่ข้างเคียงกับกรมการสื่อสารทหาร เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวิจัย และเพื่อนำไปปรับใช้การพัฒนาหน่วยต่อไป

ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ควรศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของข้าราชการทหารในเขตเมือง เพื่อจะได้นำรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- การพัฒนาชุมชน, กรม. แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, 2551.
- เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. คู่มือประกอบการเรียนรู้ของเกษตรกรโครงการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ปี 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- เกษม จันทรแก้ว. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. กรอบแนวคิดทางทฤษฎี เศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546.
- นายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 – 2559). กรุงเทพฯ : สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2554.
- ดุขฎิ สุทธปริยาศรี. การวิจัยระบบสาธารณสุขและการวิจัยระยะเดียว. กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- สรรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. เศรษฐกิจพอเพียง : พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งการพิมพ์, 2544.
- สุขสรรรค์ กันตะบุตร. การศึกษาการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2553.
- อนันต์ ศรีโสภ. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- อนุชาติ พวงสำลี และอื่นๆ. การพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.
- ประเวศ วะสี. เศรษฐกิจพอเพียงปละประชาคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน, 2542.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ.ป ปยุตโต). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโคมทอง, 2549.
- ระพีพรรณ คำหอม. สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิก, 2540.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, 2546.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2543.

วารสาร

สุเมธ ตันติเวชกุล. “การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.” วารสารน้ำ. 20 (2), 2552 หน้า 249 – 250.

ดุขฎี อายุวัฒน์. “มาตรวัดคุณภาพชีวิต : ศึกษากรณีประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.” วารสารประชากรศาสตร์, 21 (1), 2548 หน้า 41 – 50.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

กุลวดี ล้อมทอง วีระภัทรานนท์. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต : ศึกษากรณีบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์”. วิทยานิพนธ์, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.

เกษรา จูทอง. “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลวังตะกั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ใจทิพย์ อุพานิช. “การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม”. วิทยานิพนธ์, ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2553.

ชนะพล แก้ววาตะ, พลดี. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2552.

ทศมนพร พุทธจันทร์. “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาข้าราชการ จังหวัดราชบุรี”. ภาคนิพนธ์, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.

ทัศนีย์ ม่วงจินดา. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์”. ภาคนิพนธ์, ปริญญา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552.

นัฐพงษ์ สุพร. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์แปลง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์, ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.

พรทิพย์ สุขวัฒนาพร. การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยต่อรูปแบบบริหารจัดการอาคารชุดที่ไม่ใช่นิติบุคคล อาคารชุด : กรณีศึกษาอาคารชุดโครงการเคหะชุมชนดินแดง 12 ชั้น การเคหะแห่งชาติ. ภาคนิพนธ์, ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2548.

รัชฎาภรณ์ นวมนาคะ. “คุณภาพชีวิตประชาชนตามหลักความจำเป็นพื้นฐานในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ”. ภาคนิพนธ์, ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2550.

- วาสิฎฐ์ มณีโชติ. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของ นายทหารชั้นประทวน สังกัดกองพันทหารราบที่ 9”. ภาคนิพนธ์, ปรินญา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2552.
- วิญญาภรณ์ วีระพันธ์. “การดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง”. วิทยานิพนธ์, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหาร ศาสตร์, 2550.
- สมศักดิ์ ตรงงาม. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนใน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”. ภาคนิพนธ์, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2553.
- สายน้ำผึ้ง รัตนางาม. “ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา สมาชิกเสถียรธรรมสถาน”. ภาคนิพนธ์ปรินญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนา บริหารศาสตร์, 2547.
- สุรสิทธิ์ ถาวร, พลตรี. “การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของข้าราชการกรมยุทธบริการทหาร”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกัน ราชอาณาจักร, 2553.
- สุรางค์พิมล สายโรจน์. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของประชาชน : กรณีศึกษาชุมชนสหกรณ์ชุมชน โครงการเขตสายไหม กรุงเทพฯ”. วิทยานิพนธ์, ปรินญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551.
- ไสว เจริญศรี. “แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับหมู่บ้าน บ้านน้ำดิบ ตำบล หนองปลิง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร”. วิทยานิพนธ์, ปรินญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2551.
- อัจฉรา ราชแก้ว. “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงาน ข้าราชการโดยสารประจำทาง จังหวัดปทุมธานี”. ภาคนิพนธ์, ปรินญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์, 2550.
- เอื้องทิพย์ เกตุกราย. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชน ตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์, ปรินญา ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nesdb.go.th>, 2560.

ภาษาต่างประเทศ

Beat, J.w. Research in Education. (4 th.ed.) Englewood Hiffs N.J. Practice Hall 1981.

Dawson, Richard E. Public opinion and contemporary Diary. NewYork : Harper & Row,1992.

Krejcie R.V. & Morgan, D.W. Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 1970. P 606 – 610.

Likert, Rensis. A Technique for the Measurement of Attitudes Archives of Psychology
140. , 1932. P1-55

ภาคผนวก

ผนวก ก

ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน
ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ท่านอายุ (เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี
2. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน
 ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 อนุปริญญา / ปวส.หรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
3. อายุราชการของท่าน (นับตั้งแต่เริ่มบรรจุเป็นข้าราชการ ถ้าเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)
 น้อยกว่า 3 ปี 3-7 ปี
 8-12 ปี 12-15 ปี
 มากกว่า 15 ปี
4. ชั้นยศในปัจจุบันของท่าน
 สิบตรี/จ่าตรี/จ่าอากาศตรี – สิบเอก/จ่าเอก/จ่าอากาศเอก
 จ่าสิบตรี/พันจ่าตรี/พันจ่าอากาศตรี – จ่าสิบเอก/พันจ่าเอก/พันจ่าอากาศเอก
 ร้อยตรี/เรือตรี/เรืออากาศตรี – ร้อยเอก/เรือเอก/เรืออากาศเอก
 พันตรี/นาวาตรี/นาวาอากาศตรี – พันเอก/นาวาเอก/นาวาอากาศเอก
5. สถานภาพปัจจุบันของท่าน
 โสด สมรส/คู่ หย่าร้าง/หม้าย
6. ประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ
ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากหน่วยงานของท่าน
 ไม่เคยได้รับ
 ได้รับนานๆ ครั้ง
 ได้รับบ่อยครั้ง
 ได้รับเป็นประจำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนด้านความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในข้อความที่ตรงกับความรู้ของท่าน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ แน่ใจ	ไม่ใช่
การใช้ชีวิตแบบพอเพียงต้องมีความตระหนักรู้ ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักประมาณตน มีการวางแผน ฉลาดเลือกฉลาดใช้ ดำรงชีวิตโดยไม่ย่อท้อ ตั้งเป้าหมายการดำเนินชีวิตที่ท้าทายสุดขีด			
หลักการของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม			
การส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการคิด การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นแนวทางหนึ่งของความมีเหตุผล			
ความพอประมาณคือ การรู้จักประมาณตนในการแสวงหาความรู้หรือปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตพอดีกับความต้องการ			
การมีเหตุผลในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน สามารถควบคุมสติอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์ไม่ดีเกิดขึ้น			
เงื่อนไขความรู้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ ความสามารถนำความรู้ไปดำเนินชีวิต และสามารถให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่บุคคลอื่นได้			
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรมคือ การยึดหลักสายกลาง มีความพร้อมที่จะทำงานในลักษณะหนักเอาเบาสู้			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านพิจารณาแล้วว่ามีสภาพที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของท่านในระดับน้อยที่สุด

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านสุขภาพดี</u> 1. ท่านได้ออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที ขึ้นไป สัปดาห์ละ 3 วัน					
2. ท่านได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี					
3. ท่านมักหลีกเลี่ยงการดื่มสุราและการสูบบุหรี่					
<u>ด้านบ้านอยู่อาศัย</u> 4. ที่พักของท่านปลอดภัยจากมัจฉาชีพ					
5. ที่พักของท่านอยู่ใกล้สถานที่ทำงาน					
6. หากฝนตกชุก บ้าน/ที่อยู่อาศัยของท่านจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจากการระบายน้ำที่ดี					
<u>ด้านฝึกฝนการพัฒนาตน</u> 7. ท่านได้รับการสนับสนุนให้มีการอบรม พัฒนาความรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน					
8. ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งจาก การศึกษาในและนอกระบบ					
9. ท่านได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาให้ได้รับ การศึกษาที่สูงขึ้น					
<u>ด้านรายได้ก้าวหน้า</u> 10. ท่านมีความพึงพอใจในอาชีพที่ท่านทำอยู่					
11. ท่านพึงพอใจกับเงินเดือน/เงินพิเศษ/สวัสดิการที่ ได้รับเนื่องจากพอเพียงกับค่าใช้จ่าย					
12. ท่านพอใจกับการหมุนเวียนกำลังพลในการปฏิบัติ หน้าที่					
<u>ด้านปลูกฝังค่านิยมไทย</u> 13. ท่านให้ความเคารพและนับถือผู้อาวุโสและผู้สูงอายุ					
14. ท่านร่วมปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการให้แก่ สมาชิกครอบครัวและยึดปฏิบัติในการทำงาน					
<u>ด้านร่วมใจพัฒนา</u> 15. ท่านร่วมกิจกรรม 5 ส (สะอาด สะดวก สุขลักษณะ สร้างนิสัย) อยู่เสมอ					

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต				
	5	4	3	2	1
16. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีของชุมชน/ หน่วยงาน เช่น ทำบุญตักบาตร					
17. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชน/ หน่วยงาน เช่น กีฬาภายในของหน่วยงาน, วันสถาปนา หน่วย					
18. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เช่น ทำความสะอาดหมู่บ้าน, การปลูกป่า ฯลฯ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในระดับการปฏิบัติเพื่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความเป็นจริง

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านการลดรายจ่าย</u>					
1. ท่านมีการออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น เช่น เงินประกันชีวิต แบบออมทรัพย์, เงินเก็บสหกรณ์					
2. ท่านมีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย					
<u>ด้านการเพิ่มรายได้</u>					
3. ท่านมีอาชีพเสริมจากงานประจำที่ทำอยู่					
4. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการเพิ่มรายได้ของหน่วยงาน เช่น โครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ, ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง					
<u>ด้านการเรียนรู้</u>					
5. ท่านแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและนำความรู้มาทำ ประโยชน์ให้ครอบครัว/หน่วยงาน					

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ เพื่อประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง				
	5	4	3	2	1
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน 6. ท่านปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน					
ด้านการเอื้ออารีต่อกัน 7. ท่านมีโอกาสช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ผู้สูงอายุ, คน พิการ, เด็ก, ผู้ด้อยโอกาส					
8. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม เช่น วันสถาปนาหน่วยงาน, วันสงกรานต์, วันปีใหม่					
9. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา ฯลฯ					

ผนวก ข

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตัวเอง เนื่องจากต้องการได้ข้อมูลที่แท้จริงจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานไปยังผู้บังคับกองพันปฏิบัติการอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นโครงการเศรษฐกิจพอเพียง-ปัจจุบัน และข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร 2 นาย และนายทหารชั้นประทวน 5 นาย ผู้รับผิดชอบโครงการ 1 นาย เพื่อขอสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 10 ท่าน ได้ให้ความกรุณาเพื่อเข้าพบและสัมภาษณ์วันที่ 1 และ 8 พฤษภาคม 2560 ห้องประชุม กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ เวลา 0900-1200 น. ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับคุณภาพชีวิตและระดับประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก

เมื่อผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมแล้ว ผู้วิจัยจะเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการแนะนำตนเอง บอกวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ โดยข้อมูลในการสัมภาษณ์จะครอบคลุมทุกเรื่องในการทำวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล และมี 5 ประเด็นที่ได้ทำการสัมภาษณ์ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ชื่อ นามสกุล อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพในกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ และประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรมอย่างไร โดยจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างไว้

ท่านมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการเอื้ออารีต่อกันอย่างไรบ้าง โดยจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างไว้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสุขภาพดี ด้านมีบ้านอาศัย ด้านฝึกฝนการศึกษา ด้านรายได้ก้าวหน้า ด้านปลูกฝังค่านิยมและด้านร่วมใจพัฒนาว่าเป็นอย่างไร โดยจะถามความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ ตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างไว้

โดยสรุปแล้ว ท่านมีแนวทางเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลอย่างไร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ -สกุล : พลตรี วรพจน์ เ้าเสถียร

วัน เดือน ปีเกิด : 7 พฤษภาคม 2505

การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
: ปริญญาตรี รร.จปร. (วทบ.(ทบ.))
: หลักสูตรชั้นนายร้อย ชั้นนายร้อย เหล่า ส. รุ่น 27
: หลักสูตรชั้นนายร้อย ชั้นนายพัน เหล่า ส. รุ่น 27
: หลักสูตร หลักสูตรหลักประจำ รร.สธ.ทบ. ชุดที่ 74

ประวัติการทำงาน

โดยย่อ : ผู้ช่วยนายทหารศูนย์ข่าว กองร้อยวิทยุและศูนย์ข่าว กองพันทหารสื่อสาร
ที่ 9 กองพลทหารราบที่ 9
: นายทหารศูนย์ข่าว หมวดศูนย์การสื่อสาร กองร้อยปฏิบัติการสื่อสาร
กองบัญชาการส่วนหน้า กองพันทหารสื่อสารกองบัญชาการทหารสูงสุด
: ผู้ช่วยนายทหารยุทธการและการข่าว กองพันทหารสื่อสาร
กองบัญชาการทหารสูงสุด
: รองผู้บังคับบัญชากองร้อยปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์
กรมการสื่อสารทหาร
: ผู้บังคับกองร้อยปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร
ประจำ รร.สธ.ทบ.
: นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
: รองผู้บังคับกองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการทหารสูงสุด
: ผู้บังคับกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร
: รองผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน กรมการสื่อสารทหาร
: ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน กรมการสื่อสารทหาร
: ผู้อำนวยการกองกำลังพลและการฝึก กรมการสื่อสารทหาร
: ผู้อำนวยการกองกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร
: รองผู้อำนวยการสำนักแผนและผู้อำนวยการสื่อสาร กรมการสื่อสารทหาร
: รองผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหาร
กรมการสื่อสารทหาร

ตำแหน่งปัจจุบัน: ผู้ทรงคุณวุฒิกองบัญชาการกองทัพไทย

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล
ผู้วิจัย พล.ต. วรพจน์ เจริญเสถียร **หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59**
ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ กองบัญชาการกองทัพไทยกระทรวงกลาโหม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันต้องเผชิญทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาภายนอก และไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนจากกระแสโลกาภิวัตน์ สังคมไทยอ่อนแอลงจากกระแสบริโภคนิยม เกิดความย่อหย่อนทางคุณธรรมและจริยธรรม การไม่คำนึงถึงคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) จึงยังคงอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

ด้วยเหตุนี้การจะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้และกระทำจนเกิดผลสำเร็จนั้นบุคคลต้องมีความรู้และสร้างความเข้าใจให้เกิดในทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีแนวทางในการดำเนินชีวิตดังนี้ คือ ยึดความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำเนินชีวิตอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่าความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัว จะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก”

ดังนั้น แนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ 3 อย่างคือ พอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยมีความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญในทางปฏิบัติการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของกำลังพลดีขึ้นและปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มนุษย์มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา มีแนวคิดเจตคติที่ดี

รู้จักการบริหารตนเอง มีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและจริยธรรม เมื่อเป็นดังนี้ การพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานให้มีความก้าวหน้าเจริญงอกงาม สิ่งสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล อันจะส่งเสริมให้มีกำลังแรงใจ และร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อันจะส่งผลดีต่อหน่วยงาน ต่อกองทัพและ ต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของกองทัพไทยและกองบัญชาการกองทัพไทย พ.ศ. 2559-2562 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือ ประชาชน มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตโดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนา ประเทศโดยน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาคุณภาพชีวิตมาเป็นแนวทาง ปฏิบัติ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนของกำลังพลและครอบครัว รวมทั้งชุมชนที่อยู่ใกล้เคียง หน่วยทหารเพื่อปลูกฝังให้กำลังพลและครอบครัวยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต

กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย ได้นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและ การปฏิบัติงานของกำลังพล มีนโยบายส่งเสริมให้กำลังพลนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและการทำงานโดยกำลังพลต้องรู้จักการแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งได้รับ การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้รอบรู้อย่างยิ่งขึ้น เพื่อนำความรู้มา ประกอบการทำงานและแก้ไข ปรับปรุงการทำงานได้อย่างรอบคอบบนพื้นฐานความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเคร่งครัดในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และต้องสามารถติดตาม ประเมินผล และตรวจติดตามความก้าวหน้าของงานได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

กำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย มีภารกิจหลักในการปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ทั้งเชิงรุก และเชิงรับให้เป็นไปตาม นโยบายและแผนของกองบัญชาการกองทัพไทย ประกอบด้วย 5 กองร้อย ได้แก่ กองร้อยบังคับการ กองร้อยสนับสนุน และกองร้อยปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ที่ 1-3 มีกำลังพล นายทหารสัญญา บัตร จำนวน 30 นาย นายทหารประทวน 157 นาย การปฏิบัติของกำลังพลมีทั้งการปฏิบัติงาน ประจำที่ตั้งหน่วย การสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ การไปราชการต่างจังหวัด การฝึกภาคสนามและ การปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย วิธีการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่พึ่งพาระบบสวัสดิการ ทหาร และระบบการกักขังในรูปแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ระบบธนาคารตลอดจนเงินกู้ยืมในระบบ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันกำลังพลที่ตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยม มีค่านิยมด้านวัตถุนิยมในครอบครัว ขาดการวางแผนด้านการเงิน ทำให้เสียคุณภาพในการดำเนินชีวิต ในบางรายส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และสร้างปัญหาด้านอื่นๆเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพ ชีวิต จากเหตุที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลในด้านต่างๆว่ามีการดำเนินการอย่างไร จึงสามารถน้อม นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน ที่ปฏิบัติงานประจำ ในหน่วยที่ตั้งกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 187 นาย

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหารโดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 127 นาย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) จำนวน 10 นาย โดยเป็นผู้บังคับบัญชาที่กำกับนโยบายหรือผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับคุณภาพชีวิต และระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ช่วงเวลาในการดำเนินการวิจัย ม.ค. – พ.ค.60

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) คือ

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในหน่วย ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วย การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการลดค่าใช้จ่าย การเพิ่มรายได้ การประหยัด การเรียนรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การเอื้ออารีต่อกัน และคุณภาพชีวิตของกำลังพลในด้านสุขภาพดี มีบ้านอยู่อาศัย ฝึกฝนการพัฒนาตนรายได้ก้าวหน้าปลูกฝังค่านิยมไทยร่วมใจพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบง่าย เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร จำนวน 172 นาย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (in- depth interview guideline) แนวคำถามอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการศึกษาเชิงปริมาณมาพัฒนาเป็นแนวคำถามที่ครอบคลุมถึงแนวทางการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการปฏิบัติที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนและการสร้างกิจกรรมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ กรมการสื่อสารทหาร โดยใช้การเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) จำนวน 10 นาย

ผลการวิจัย

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าโดยภาพรวม กำลังพลมีลักษณะทหารอาชีพ รักเกียรติ ศักดิ์ศรี ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการดัดจริต, ฝ่าฝืน, ค้นหาที่ตั้งวิทย์, วิเคราะห์ข่าวกรองทางการสื่อสาร และข่าวกรองอิเล็กทรอนิกส์ นายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน จบการศึกษาเฉพาะด้าน มีความเป็นทหารอาชีพ การปฏิบัติงานต้องหมุนเวียนไปปฏิบัติงานตามสถานีปฏิบัติการใน 5 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว, กาญจนบุรี, สกลนคร, เชียงราย และนครศรีธรรมราช การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และระดับชุมชน เห็นได้จากการรวมตัวกันทำกิจกรรมร้านต้นไม้ การปลูกผักและผลไม้ปลอดสารพิษ เพาะเห็ด เลี้ยงไก่พื้นบ้าน เลี้ยงปลา ทำกิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคม โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขแก่กำลังพลส่วนรวม บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือแบ่งปัน จนกระทั่งสามารถพัฒนาไปสู่เครือข่ายสถานีปฏิบัติการได้ 2 สถานี อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์

แนวคิด พบว่า กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะ การเข้าใจความหมายที่เกิดจากความจำที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ความเข้าใจความหมายของ สิ่งนั้นโดยการแปลความหมายและตีความหมาย และขยายความได้บางส่วน ส่วนการนำไปใช้เพื่อการ แก้ไขปัญหา และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงทั้ง 5 ด้าน ยังไม่สามารถวิเคราะห์หรือนำไปใช้ได้ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดอบรมในเรื่องการทำบัญชีการออม หรือการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และการให้ความรู้ความเข้าใจในด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในกลุ่ม ข้าราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ หรือในกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความรู้ในประเด็นเหล่านี้

ผลการศึกษาพบว่าพื้นที่ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง จากพื้นที่ในการเกษตร แนวราบจะลดลงตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เมือง จึงควรให้ความรู้ในการเพิ่มรายได้จากพื้นที่ เกษตรแนวตั้งแก่กำลังพลด้วย

ควรจัดทำคู่มือการดำเนินโครงการในฐานต่างๆ ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเกิดเป็น การเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตรงและถ่ายทอดความรู้ให้ยั่งยืนต่อไป

การดำเนินงานจากโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ. ควรมีการติดตามผลที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้ตระหนักและเห็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการศึกษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลอยู่ในระดับมาก แสดงว่า คุณภาพชีวิต ของกำลังพลอยู่ในระดับน่าพอใจ กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ควรรักษาคุณภาพชีวิต ของกำลังพลให้เข้มแข็ง แข็งแรง มั่นคง และต่อเนื่อง เมื่อลงลึกในรายละเอียดจะเห็นว่า การปลูกฝัง ค่านิยมไทยแก่กำลังพลประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นถ้าจะพัฒนาขึ้นไปอีก ควรมีการประชาสัมพันธ์ และมีการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรมการประกวด “บ้านเรือนที่น่าอยู่อาศัย” ในมิติต่างๆ เช่น ด้านความสะอาด ด้านความเป็นระเบียบ ด้านสภาพแวดล้อม ในบ้านและนอกบ้าน เป็นต้น จัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดบ้านพัก ลดลูกน้ำยุงลาย ฯลฯ เพราะการจัดกิจกรรมเหล่านี้จะส่งผลไปถึงคุณภาพชีวิตด้านบ้านอยู่อาศัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดด้วย

ในด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยพบว่า กำลังพลมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก เพื่อพัฒนา การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่สูงขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์และมีการจัด กิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น จัดกิจกรรม “อาชีพก้าวหน้า พัฒนาก้าวไกล” เพื่อให้กำลังพลและครอบครัวประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยัน อดทน อดออม ขวนขวาย และพัฒนากำลังพลในมิติต่างๆ ให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์

ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรู้เท่าทันมีสติ มีปัญญา มีความรอบคอบ จัดกิจกรรม “ละอบายมุข ได้ชีวิตสบายจริง” เพื่อกระตุ้นเตือนสติให้รู้จักโทษของอบายมุขต่อสุขภาพ เศรษฐกิจของครอบครัว และนำคนที่เลิกอบายมุขได้แล้ว มาเล่าประสบการณ์ชีวิตให้ฟังว่ามีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล กองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่รายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรให้ความสำคัญเรื่องการเพิ่มรายได้จากสิ่งที่หน่วยงานมีองค์ความรู้ อยู่ เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยการรวมกลุ่มผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน หรือจัดการตั้งธนาคารขยะในชุมชนที่พักของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ นำมาแลกเปลี่ยนกับผลผลิตที่โครงการเศรษฐกิจพอเพียงผลิตได้ หรือ จากโครงการร้านต้นไม้ พัน.ปสอ.

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยที่มีพื้นที่ข้างเคียงกับกรมการสื่อสารทหาร เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการวิจัย และเพื่อนำไปปรับใช้การพัฒนาหน่วยต่อไป

ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ควรศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของข้าราชการทหารในเขตเมือง เพื่อจะได้นำรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลต่อไปในอนาคต